

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 240.—
polletno " " " " 120.—
mesечно " " " " 10.—
Sobotna izdaja:
v državi " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " " 30.—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENECE

Gene inseratom:
Enostolpna petilina vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglasi nad 45 mm vr-
šine po K 8.—, poslana itd.
po K 12.—
Pri večjem naročilu popusti.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri jutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS
Poština plačana v gotovini

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev 7563, Praha in Dunaj 24.797

Izkoriščevalci sloven- skega ljudstva.

Vse države brez izjeme se po svetovni vojni nahajajo v gospodarski krizi in velikih finančnih težavah. V kolikor se morajo izdatki države kriti z davčinami, se pa vse države prizadevajo, da zadenejo veliki kapital, banke, čisto dohodnino, dobiček, prirastek na dobičku, vrednosti itd., ne pa revnejših slojev. Anglija n. pr. pozna skoro izključno direktne in po premoženjske stanju diferencirane davke. Celo države, ki imajo odplačevati ogromno vojno odškodnino, kakor n. pr. Nemčija, Avstrija, Madjarska in Bolgarija, štedijo srednjega in malega človeka in pritegujejo k žrtvam v prvi vrsti posedujoči razred. Vse drugače v Jugoslaviji, kjer vlada demokratsko-radikalna koalicija špekulantov in izkoriščevalcev nesrečnega troedinega naroda in kjer načeljuje finančni upravi demokratski veleum Kumanudi.

Tukaj, v naši državi, režim še danes noče izvesti izenačenja davkov. »Podjarmljenic prečani naj plačujejo, da se jim cedi kri iz nohtov, vse, kar so bili dolžni plačevati pod avstroogrskim režimom, in naj plačujejo do zadnjega vinarja, kakor je to spričo točnega funkcioniranja našega davčnega aparata neizogibno — povrh pa še nove davke, ki jih uvaja novi režim, dočim srbski del države odraja tuje po starem in še to tako neredno in netočno, kakor se to v Stari Srbiji samo po sebi razume.

Toda to še ni vse. Sedanji protiljudski režim ne samo da davčnega sistema po vsej državi noče izenačiti, on se sploh drži sistema prevladovanja indirektnih davčin, ki obremenijo predvsem revne sloje, in sicer tako, da najmanj 70 odstotkov vseh državnih dohodkov iz davčin teče iz indirektnih davkov! Iz revežev se iztisne ogromna večina vsega pokritja državnega proračuna. In potem še prihajajo »demokrati« ter trdijo, da so najnaprednejša stranka v državi, ter radikali, ki se šopirijo v radgonski »Samoupravi«, da so edini zaščitniki delovnega kmetskega ljudstva! Oderuhi, ne pa zaščitniki!

Le pogledjmo!
Namesto, da ta sistem vsaj izboljša, če ne popravi, je Pašić-Kumanudijska vlada z zakonom o julijskih dvanajstih ta sistem odiranja srednjih in malih slojev še poslabšala! Ona je namreč že itak dovolj težki zakon o taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 še poslabšala. Povišanje znaša povprečno 100 do 200 odstotkov! Takse so n. pr. takole povišane: od 2 Din na 3 Din za vse pismene prošnje in vloge; od pol na 1 Din za vse priloge; od 5 Din na 10 Din za vsa izpričevala in potrdila oblastev in privatnih oseb; za vse pismene odločbe, odloke in obvestila administrativnih oblastev; za vse pritožbe zoper odločbe nižjega administrativnega državnega ali ekonomnega oblastva višjemu oblastvu. Za kupne in prodajne pogodbe premičnin od 1 odstotka na 2 odstotka, nepremičnin pa od 5 odstotkov na 6 vrednosti. Za zakupne pogodbe, s katerimi se dajo komu nepotrošne stvari v uporabo za gotov čas in določeno ceno, od 1 odstotka na 2 od vrednosti zakupa. Za pritožbe državnemu svetu zoper postopanje administrativnih oblasti in zoper ukaze ali volitve vobče od 10 Din na 20. Za hranjenje oporoke pri sodišču, za sestavo oporoke pred sodnikom od 50 na 100 Din. Številne in velike povišbe raznih tarifov pri carinskem postopanju kar bo povzročilo podražitev blaga itd. Sistem taks in pristojbin je socialno krivičen, ker ne zadene samo imovitih, marveč v isti meri tudi siromašne, in ker ne pozna ne diferenciacije ne progresije po stvari. In sedaj se povišujejo večinoma samo tiste takse, ki težko zadevajo nižje, siromašne sloje. Kako hudo zadevajo takse in pristojbine vse, osobito nižje sloje ljudstva, dokazujejo številke o iznosu tega davka. Dočim so po uradni izjavi ministra dale takse leta 1919. 18 milijonov dinarjev, leta 1920. dale 81 milijonov dinarjev, leta 1921. pa 227 milijonov dinarjev! Po sedanjem povišku bodo dale še veliko več na škodo vseh stanov, zlasti pa delavskih in kmetskih slojev. Trošarina je porasla od 19 mil. Din v letu 1919. na 377 mil. Din leta 1921., carinski prihodi

pa od 111 milijonov leta 1919 na preko 1 milijarde dinarjev leta 1921.
Siromak, ki mora napraviti prošnjo, dobiti kakšno sprčevalo, napraviti vlogo na pristojno oblast, se kaj pritožiti itd., bo odslej za 100—200 odstotkov več plačal v državno blagajno, ravnotako kakor največji kapitalist. Tako sedanji režim eksploatira srednjega in malega kmeta ter delavca in upropašča naš narod ter iz nje-

Trumbić o tolovajstvih na Balkanu.

Belgrad, 7. julija. (Izvirno) Današnja seja narodne skupščine se je otvorila ob desetih dopoldne. Po formalnostih govori zemljoradnik Uroš Stajić in musliman Mišković, ki se pritožujeta, da ministri redkokdaj odgovarjajo na kratka vprašanja poslancev. Zbornica preide nato na dnevni red in nadaljuje debato o proračunu. — Dopoldansko sejo izpolni skoraj sam dr. Ante Trumbić s svojim govorom, v katerem zelo ostro kritizira današnji režim. Med drugim veli: »Glasoval bom proti proračunu, ki ga je predložila današnja vlada, in sicer edinole iz razloga, da izrazim nezaupnico vladi.« Nadalje pravi, da ima vlada navado predložiti parlamentu državne posle šele tedaj, ako potrebuje privoljenja za svoje izdatke. Pogreški današnje vlade so dovolj znani, vsled česar ni potreba, da bi podrobneje o njih govoril in da zadostuje, ako reče, da bo glasoval proti proračunu. Današnji režim je naravnost škandalozen. Zaradi tega tudi ne more imeti nobenega uspeha, kakor se vidi iz proračuna, ker mu manjka vsak predpogoj za pravni red v državi. V daljših izjavah protestira nato govornik proti temu, da so bili komunistični poslanci po današnjem režimu kratkomalo vrženi iz narodne skupščine. Vlada je na ta način svojevoljno zmanjšala število poslancev, da bi mogla postopati, kakor se ji ljubi. Dr. Trumbić govori nato o hrvat-

ga iztiska zadnjo srago.

Če dodenemo še 50 odstotno zvišanje železniških tarifov, je slika turškega režima v Jugoslaviji popolna. Kdaj ga bo konec?

Ko se celokupno ljudstvo zave in z volivno kroglico v roki vrže ob tla demokratske, »samostojne« in njim podobne izsesovalce slovenskega kmeta, obrtnika in delavca!

skem problemu in pravi, da ga namerava orisati tako, kakršen je v resnici. Hrvatsko vprašanje je naš najvažnejši problem. Po njegovem mnenju je treba Hrvatoma le reči: »Prosim, bodi tako, kakor vi želite!« Pri teh izjavah govornika močno protestirajo poslanci vladne večine. Dr. Trumbić se čudi, da smatrajo Srbi, da morajo igrati vodilno vlogo v državi. Tega si ostali ne pustijo dopasti, ker so vsi v državi enaki. Govori tudi o neznosnih razmerah na Balkanu, kjer so med Srbi in Bolgari večni spori in kjer je tolovajstvo še danes v polnem cvetju. Civilizacija je bila nespособna, da zatre četaštvo. Pri teh besedah pride do ostrega prerekanja med opozicijo in vladnimi strankami. Dr. Trumbić konča svoj govor z besedami, da sedanja država nima etične podlage in da tako ne more iti dalje. Vse javno življenje je z današnjim režimom okuženo. Zahteva ponovno, naj se hrvatsko vprašanje razmotri za večjo pozornostjo in ugotavlja, da njegovo glasovanje ni naperjeno proti proračunu, ampak proti vladi, ki je škandalozna. — Seja se nato prekine in se popoldne nadaljuje. — Na popoldanski seji je govoril musliman Fehim Kurbegović, ki je naglašal, da boj in nezadovoljstvo Hrvatov in Slovencev ne bosta prenehala prej, dokler ne dobe avtonomije. — Seja se je zaključila ob 9. uri zvečer. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Pretep v skupščini.

Belgrad, 7. julija. (Izvirno) Na današnji seji narodne skupščine je prišlo med govorom poslanca Mihaldžića do nesporazumljenja med poslanecem Vidakovićem in radikalcem Segvićem, ki je imelo za posledico burne prizore. Socialist Brkić in Vidaković sta se namreč sprla zaradi komisije v Belju, čije član je bil Brkić. Na opazke Vidakovića, ki jih je naslovil na Brkića, je poslanec Segvić očividno smatral, da veljajo njemu, ker je bil tudi član te komisije. Pri govoru posl. Segvića se na enkrat zasliši klic: »Laže! To ni res!« Segvić se začne z Vidakovićem ostro pretekati in mu zakliče: »Vi ste slab človek! Lažete!« Segvić se je oddaljil za pet klopi in se vsede na svoj sedež, nakar pride posl. Vidaković k njemu in mu da zaušnico. Zaradi tega nastane v zbornici velik hrup. Segvić začne teči za Vidakovićem, ki pobegne iz dvorane. V dvorani je navzočih le malo poslancev. Poslanca Barić in Brkić držita Segvića nazaj in ga skušata pomiriti. Predsednik dr. Ribar mora prekiniti sejo, ki se nadaljuje šele čez deset minut. Dogodek je napravil na skupščino mučen vtis. Poslanec Segvić je zahteval od Vidakovića zadoščenje.

Provizijsko posojilo bo sprejeto.

Belgrad, 7. jul. (Izv.) Danes dopoldne je predsednik narodne skupščine predložil finančnemu odboru zakonski načrt o najetju zunanjega posojila. Finančni odbor se je sestel že tekom popoldneva. Ta zakonski načrt bo prišel v skupščini na razpravo že v ponedeljek. Na seji radikalnega kluba je bilo sklenjeno, da glasujejo za posojilo tudi oni radikalni poslanci, ki so se izjavili proti njemu.

Deset mesecev v preiskovalnem zaporu.

Belgrad, 7. jul. (Izv.) Posl. Stanovnik je vložil vprašanje na vojnega ministra radi nekega slovenskega vojaka, ki se nahaja že deset mesecev v preiskovalnem zaporu, ne da bi se proti njemu uvedlo

sodno postopanje. Isti poslanec je vložil tudi vprašanje na ministra za promet radi 50% povišanja železniških tarif. Zahteval je, naj se ukine to povišanje vsaj za živila, ker bo v nasprotnem slučaju nastalo veliko podražanje vseh predmetov.

Radićev strup.

Zagreb, 7. julija. (Izv.) Pri pogrebu mestnega svetnika Močilarja je imel Stjepan Radić nagrobni govor, v katerem je ostro napadal duhovščino. Pokojnika je primerjal z današnjimi duhovniki in trdil, da se je od njih zelo ugodno razlikoval in da ni bil licemer. Pri tem govoru Radićevem je bil navzoč tudi eden voditeljev hrvatskega bloka, župnik pri sv. Marku dr. Rittig. Ta duhoven je hotel zaradi tega govora nastopiti proti Radiću in je, kakor se sedaj doznava, poslal »Obzorju« in »Jutarnjemu Listu« v tem zmislu sestavljeno izjavo. Lista pa te izjave nista hotela priobčiti. Izjava je izšla včeraj v »Katoličnem Listu«, glasilo zagrebskega nadškofa. Danes sta »Narodna Politika« in »Slobodna Tribuna« ponatisnili to izjavo. Dr. Rittig pravi v tej izjavi, da so bile Radićeve besede grozne in da pomenjajo strup za vse one, ki so jih poslušali in da je še danes vse zagrebsko prebivalstvo pod strašnim vtisom Radićevega govora. »Vi ste,« veli izjava, »ta dan več izgubili kakor duhovniki. Vaš govor je onečastil pokojnika in je profanacija pogreba.« Dr. Rittig nadaljuje: »Dovolite mi, da vam pri tej priliki povem, kar imam že dolgo na srcu. Za to imam pravico, ker v javnem življenju se najina pota ne bodo več križala.« Dr. Rittig napada potem Radića zaradi demagogije, ki jo uganja v »Slobod. domu« in trdi, da sistematično izpodkopava moralno in duševno moč hrvatskega naroda. Rittigova izjava končuje: »Prosim vas, da pomislite, ali more vaše delovanje učinkovati pomirjevalno v našem narodu in pomislite, ali ste politik v onem visokem moralnem pojmu, ali pa le demagog, ki ne izbira sredstev, in boste razumeli, s kako intencijo sem pisal to pismo.« — To pismo je zelo važno, ker potrjuje vesti, da so v krogih hrvatskega bloka nastala neso-
glasja.

Zakaj smo bili zaplenjeni?

Deželno sodišče v Ljubljani nam je poslalo sledeče obvestilo:

Razsodilo.

V imenu Njegovega Veličanstva kralja!

Deželno kakor tiskovno sodišče v Ljubljani je po predlogu državnega pravdnštva razsodilo:

Vsebina tiskovine »Slovenec« št. 149 v Ljubljani izišlega političnega dnevnika z dne 5. julija 1922 utemeljuje v članku: »Nova sramota Pašićevega režima« v cellem obsegu hudodelstva po § 65 a. k. z. Po členu 13,138 ustave potrjuje sodišče po varstvenem oblastvu v Ljubljani izvršeno prepoved razširjanja in prodajanja navedene tiskovine ter odreja, da se uničijo vsi izvodi tiskovine.

Razlogi.

Vsebina tiskovine v zgoraj navedenem članku utemeljuje v cellem obsegu članka objektivni učin navedenega kazni-
vega dejanja ter § 65 a. k. z.

V članku se trdi, da naša vlada dela za banditstvo v Macedoniji odgovorno bolgarsko vlado in skuša dokazati, da je to banditstvo vpeljala naša vlada sama; da režim v Macedoniji je isti kakor za časa turške vlade, da je demokratska radikalna koalicija stabilirala v Macedoniji strahovlado, ki pušča daleč za seboj čase turškega gospodarstva. Da je postavila za uradnike najbolj propale elemente; policija in orožništvo da obstoja naravnost iz roparskih, morilskih in plenilnih tolp.

Da v Macedoniji ni več osebne in imovinske svobode; da je vprizorila veleizdatniške procese v Prijeplju, Skoplju in Kumanovu proti stotinam kmetom.

Da je režim tolovajski, da en okrožni načelnik dobiva od četašev del od plena; drugi da prodaja imetje ubitih kmetov, tretji da je avanziral od natakara, agrarni poverjeniki da prosto gonijo z zemlje lastnike, ki niso njihove stranke, potem da jih najeti četaši ubijejo, da je desetkrat huje, ko v stari Turčiji, režim da je proglasil vojno stanje, režim da bo streljal in obešal, a da ne bo nič pomagalo, ker kakor niso Macedonije užugali Turki, tako je ne bode tudi Pašić. Da vpitje naše vlade proti Bolgariji, da je hinavsko in da nam je že prineslo blamažo, ker Bolgarija nas bode 15. t. m. tožila v Ženevi, istih dejanj, kakor nekdanje Turke.

Inkrimirani članek v prvi vrsti dela odgovorne za take namišljene razmere vladajočo koalicijo radikalne in demokratske stranke. V bistvu pa vsebuje očitek, da država trpi grajane razmere. S tem pa se izjavi k mržnji do države kot celote (člen 138 ustave) kar tvori objektivne znake hudodelstva motenja javnega miru po § 65 a. k. z. — Deželno sodišče v Ljubljani, dne 6. julija 1922.

ALI POSOJILO ALI KRIZA.

Belgrad, 7. julija. (Izvirno) V dobro poučenih krogih so razširjene vesti, da bo min. predsednik Pašić glede Zadra pustil in da bo obveljalo stališče ministra dr. Krstelja, naj ostane 15 km širok nevtralni pas okrog Zadra. Govori se, da bo g. Pašić še danes na seji ministrskega sveta podal izjavo v tem smislu, nakar bo minister dr. Krstelj umaknil svojo ostavko.

ZIVIO KRALJ — PEREAT VLADA!

Belgrad, 7. jul. (Izv.) Tukaj se je razširila vest, da je kralj v resnici pomilostil atentatorja Stejića in se ni dal omajati od vlade.

BOMO KONFISCIRANI?

Belgrad, 7. jul. (Izv.) Državni uradniki iz Štipa in Kočan so predložili kolektivno ostavko na službo, ker niso politične oblasti zmožne, da bi jim ščitile življenje.

OSJESKI PROCES KONČAN.

Osijek, 7. julija. (Izvirno) Danes je bila izrečena obsodba v procesu proti komunistom Šulerju, Maslajriću, Weissu in tovarišem. Obsojeni so bili od onega do dveh let ječe. Obsodba je izzvala veliko senzacijo, ker je zelo stroga.

Poincarijev zagovor.

Pariz, 7. julija. (Izv.) V dvodnevni debati v zbornici o odgovornosti francoskega ministrskega predsednika Poincaraja radi izbruha svetovne vojne, katero so povzročile interelacije komunističnih poslancev Vaillant, Cuturiera in Cachina, je imel francoski ministrski predsednik obsežen govor. Imenovani komunistični poslanci so mu očitali, da je mislila Francija na vojno, še preden se je Rusiji kaj sanjalo. V omenjeni debati je povzel besedo predsednik vlade Poincare in opozarjal na to, da je bila leta 1912, ko je on prevzel vladno, vsa Francija razburjena radi odstopitve gotovega dela Konga in da je Francija z ratifikacijo pogodbe z leta 1911 pokazala duha pomirljivosti. Francija je vedno vodila politiko najtesnejšega sporazuma z Evropo. Do sarajevskega atentata je bila z Avstrijo v najpristranejših odnosih. Izvoljski ni imel na Francijo nobenega vpliva. L. 1912 si je Francija prizadevala balkanski spor lokalizirati in ga sploh preprečiti. Leta 1914 je Francija tako malo mislila na vojno, da je on (Poincare) v spremstvu Vivianija odpoštoval v Rusijo in da je šele na svojem povratku na Vzhodnem morju izvedel za resne dogodke. Francija je storila vse, da bi odvrnila katastrofo od Evrope in od vsega sveta.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Zbornica je po sklepu interpelacij o vojni krivdi izrekla vladi zaupnico s 532 proti 65 glasovom.

Pariz, 7. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Poincare je v svojem nadaljnjem govoru v zbornici opozarjal na enodušnost celokupne zbornice, neizvzemiš socialističnih poslancev, ki so z odobravanjem vzeli na znanje govor ministrskega predsednika in poslanca Vivianija, ki sta oba izjavila, da Francija ni kriva vojne. V razpravljanju o njegovi krivdi, češ da je med vojno zavrnil možnost, da bi se sklenil mir, je opozoril ministrski predsednik Poincare na predloge bivšega avstrijskega cesarja Karla, ki mu jih je izročil princ Sikst Bourbonški, kateri pa niso mogli obveljati, ker je bila tedaj Avstrija zasedena po nemških divizijah. Razen tega niso vsebovali predlogi nikakih koristi za Italijo in Francija ni mogla kršiti dogovora iz leta 1915 ter misliti na mir brez Italije. Poincare je poudarjal, da komunisti molče o protokolu, ki govori o sestanku angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea s Sonninom in Ribojem dne 19. aprila 1917, ob kateri priliki so vsi trije ministri soglasno izrekli mnenje, da bi bil tak razgovor posebno nevaren za soglasje med zavezniki. Bivši ministrski predsednik Painleve je izjavil, da bi bil italijanski zunanji minister Sonnino povzročil težke posledice v notranjosti države, ako bi prišlo do tega, da bi Italija sama dobila to, kar ji je obljubil nemški veleposlanik Bülow, pod pogojem, da bi ostala nevtralna, tudi ni Nemčija Avstriji dovolila, da bi spravljala na dan alpsko-lorénsko vprašanje. Avstrija in Nemčija bi ostali zavezniči, dočim bi Italija Francijo zapustila, ako bi delala nasproti dogovoru. Mirovna pogajanja leta 1917 bi se bila končala s popolnim neuspehom.

SPALAJKOVIC.

Belgrad, 7. julija. (Izvirno) Pojutrišnjem odpotuje že zdavnaj imenovani jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković na svoje mesto.

BROŠURA DR. DRAŽIČA.

Zagreb, 7. julija. Današnja »Slobodna Tribuna« objavlja brošuro dr. Ambroža Dražiča o takozvanih hrvatskih emigrantskih Franku, Sachs in Gagliardiju. V brošuri razkrinkava dr. Dražić delovanje te trojice in jo opisuje kot največje korupcioniste, sleparje itd.

ZALOSTNO STANJE RUSKIH FINANC.

Haag, 7. julija. (Izv.) Podkomisija za dolgove je proučevala ruske proračunske predloge in ugotovila, da ji bo zelo težavno, izreči glede tega resno mnenje. Posebno se je poudarjalo, da so dohodki pošte, brzjojava in telefona na Ruskem preračunjeni na 296 milijonov rubljev za devetmesečno računsko dobo, dočim z ozirom na dohodke prvih treh mesecev ne bi mogli presegati vsote 25 milijonov.

KOMISAR PALESTINE PRI PAPEŽU.

Rim, 7. julija. (Izv.) Sir Herbert Samuel, politični komisar za Palestino, je bil včeraj sprejet v avdienci pri papežu Piju XI.

VEST O SILNIH VIHARJIH.

Bukarešta, 7. julija. (Izv.) V Craiovi je divjal včeraj silovit vihar, ki je porušil veliko opekarnico. Pri tem je bilo več delavcev ubitih.

London, 7. julija. (Izv.) Po vsej južni Angliji je včeraj besnel silovit vihar, ki je ruval iz zemlje drevesa in brzjojavne drogo-ve. Brzjojavni promet je po mnogih krajih prekinjen.

OGENJ NA ŽELEZNICI.

Washington, 7. julija. (Izv.) Na novi podzemeljski železnici je včeraj v globini 75 čevljev izbruhnil ogenj, radi česar je dušeci plin napolnil deset vagonov, ki so bili natlačeno polni ljudi. Popotniki so se skušali skozi vrata in okna izriniti iz vagonov. Vznenmirjenje je naraslo, ko je privozil mimo drug vlak. Zmešnjava je bila nepopisna. 50 oseb so prepeljali v bolnico. Promet je bil zato dve uri prekinjen.

Proti krivim geslom.

(Govor dr. Brejca na orlovski slavnosti v Trzinu dne 2. julija 1922.)

Dva pomembna spominska dneva praznuje danes zavedna katoliška prebivalstvo tega lepega trga. Dvoje društev, navidez različnih po svoji organizaciji in svojem smotru, si je podalo roke, da s skupno prireditvijo manifestira svoj skupni izvor, vzajemnost svojega dela, enotnost svojih končnih ciljev in solidarnost v borbi za skupna načela.

Spominski dnevi silijo k premišljevanju. Ob spominskih dneh se delajo bilance — pregleduje se dosedanje delo — ocenjujejo dosedanje uspehi in neuspehi — revidirajo se temelji, na kojih je organizacija zasnovana. Z društvu je kakor s stroji. Novi stroji so vsi lepo lakirani, vsi se svetijo, slabi navadno še bolj kakor dobri. Tekom časa šele se pokaže, če je stroj soliden, če je iz dobrega materiala. Tudi pri katoliških društvih so potrebne od časa do časa revizije, toda te se nanašajo samo na zunanji ustroj društva in njega delovanje, nikdar pa katoliški organizaciji ni treba revidirati svojih temeljev in načel; samo prah je treba včasih z njih zbrisati, če smo začasno malo nanje pozabili, ali blato z njih postrgati, če jih je človeška slabost, nesamet ali zloba z njim obrizgala ali v blato pomandrala; kajti načela katoliške vere in morale so kakor zlato, ki nikdar ne zarjavi, ki se morda na površju umaže, ki pa znotraj ostane zlato, pa naredi z njim kar hočeš. Tudi katoliška načela ostanejo resnična in neizpremenjena, pa naj se jih blati in smeši, kolikor sovražnikom drago; ona ostanejo kakoršna so bila prvi dan in bodo taka ostala do konca dni. Vse se izpreminja, vstaja in pada; samo Petrova skala kljubuje vsem prevratnim poskusom; samo na njenih temeljih ni nikdar treba nobenih popravil. Zato pa imamo tudi samo eno katoliško internacionalo, dočim se nekrščanske socialistične stranke cepijo kar na štiri, na prvo, drugo, tretjo in drugo in pol, od kojih vsaka trdi, da ima nezmotljivo samo ona prava načela, četudi jih mora vsake kvatre revidirati.

Tega pri naših katoliških organizacijah ni treba; pri nas smo poprave potrebni samo mi ljudje sami, ki smo po svoji skvarjeni naravi slabotni, grešni, k slabemu nagnjeni; mi, ki smo tako radi neverni Tomaži, ki se tako lahko damo premetiti, ki se tako radi udajamo novotarijam in tako brezskrbno zameglavamo staro in preizkušeno!

Človeški rod je namreč še danes tak, kakoršna je bila njegova pramati Eva v paradizu: vsakemu sleparju verjame in nasede; vedno znova pozablja, da ni vsak agitator že tudi apostol in da ni vsaka blesteča fraza že tudi evangelijska. Na las je človeštvo podobno naivnemu dekletu, ki slepo verjame sladki govoricu priliznjene zapeljivca in z njim dere v svojo nesrečo. In podobno je onemu drugemu dekletu, ki vidi nesrečo svoje tovarišice, pa si je ne vzame k srcu, misleč, da se njej kaj podobnega ne more zgoditi. Konec je kajpak vedno isti. Tako je celo človeštvo!

Pravijo, da je zgodovina učiteljica narodov. Zdi se pa, da to ni res ali pa je slaba učiteljica, kajti vsaki učiteljici se končno posreči tudi zabitejšemu učencu nekaj v glavo utepsti, samo učiteljica zgodovina nima nobenih uspehov. Narodi se iz svojih nesreč in slabihkušenj nikoli ne nauče nič; vedno znova padajo v iste napake kakor predniki in končavajo z istim neuspehom.

To je grenka usoda človeštva, odkar je zapustilo edini trdni, zanesljivi, t. j. krščanski pravec in se je začelo loviti za raznimi goljufivimi gesli, v kojih išče in išče utehe in rešitve, pa je ne najde. Z leščerbo išče izgubljeni zaklad sreče in miru, pa ne vidi nad seboj veličastnega solca Večne Resnice; vrtoglavo tava za slepilnimi lučkami, ki ga vedno in vedno vodijo samo v močvirje obupa in nesreče.

Zgodbe sv. pisma pripovedujejo, kako je v starih časih satan napadal, trpinčil in mučil posamezne ljudi; v današnjih časih je spremenil taktiko in način boja; zdi se, da ne napada več toliko posameznikov, ampak kriva gesla meče med mase in žetev mu je obilna!

Ta goljufiva gesla so tisti strup, ki omamlja duhove, meša pojme, prevzema duše z neodoljivo silo in jih vleče v omotični vrtinec. Podobna so hudourniku, ki vse zgrabi, kar na svojem potu doseže, in ki s svojim šumom vse svarilne glasove uduši. Še le ko je nevihta minila in vodovje odšumelo, vidiš, kako razdejane ti je zapustilo. Ona so kakor strast: nenadno te zgrabi, da sam ne veš, kdaj; dokler v tebi divja, se je niti prav ne zaveš, in šele kadar se poleže, z grozo spoznaš, kako ti je razmesarila dušo in čestokrat tudi telo. Potem seveda pride običajni moralni maček, glavobol in kes — a tudi pozabljenje — do prihodnje nesreče!

In še nekaj posebnega imajo ta moderna gesla: čim neumnejša je kaka fraza, ki jo kdo vrže med maso, tembolj mikavna je, tembolj vleče, tem težje jo je ovreči in ljudem iz glave izbiti; kajti stara resnica je, da se proti neumnosti še bogovi bojujejo za stonji!

(Dalje sledi.)

Velika kat. društvena slavnost v Trzinu.

V dnevih 1. in 2. julija je bila v Trzinu nad vse veličastna manifestacija, kakršne Trzin še ni doživel. Društvo sv. Jožefa je slavilo svojo 25letnico, Orel svoje 15 letnico in blagoslov nove orlovske zastave. Pričakovati je sicer bilo veliko udeležbe, a na tako ogromno množico nismo mislili! Že ko je v soboto popoldne prišla salezijanska godba, se je s kolodvora do društvenega doma razvil še skoraj cel sprevod! Zvečer je bila v »Našem Domu« slavnostna predstava igre »Zemljak«, pri kateri je igrala godba in ki je ob nabito polni dvorani nad vse pričakovano izvrstno izpadla. Igralci so rešili svoje vloge tako dobro, da je bila

ta predstava res slavnostna. Na steni v dvorani je visela doprtna slika s g. duh. svetnika Potokarja, obdana s vencem in žnim florom. Okrog pol 11. se je pa začela bajkida in obhod s godbo po Trzinu. Navdušenje je bilo tako in tolika množica je šla v sprevodu, da je itak velik trg jedva zadostoval velikanški množici. Nato sta bili podoknici pri obeh kumicah, ge. Fani Abašič in g. Anzi Dobrin, in s tem se je program na soboto v najlepšem redu in slovesnosti končal.

Drugi dan je bila ob 5. uri jutraj budnica, na bližnjem hribu pa so pokali topili. Ob 8. uri je bil na kolodvoru sprejem gostov, ki so prišli v velikem številu. Nad vse veličasten je bil nato sprevod s kolodvora v farno cerkev. Konjeniki, narodne noše, zastave, Orli in Orlice in naraščaj, okrašeni vozovi itd. z godbo v sredi so tvorili sprevod, ki je daleko prekašal po številu in lepoti sokolski sprevod 29. junija t. l. Točno ob 10. uri je prišel sprevod v farno cerkev, kjer je g. kanonik Nadrah blagoslovil novo orlovsko zastavo, nato pa imel krasen govor o kat. duhovniku in kat. organizacijah in nato sv. mašo, med katero je igrala godba. Po maši je šel ves sprevod z godbo in pevcu ter novo blagoslovljeno razvito orlovsko zastavo se pokloniti na lepo z rožami okrašeni sveži grob g. duh. svetnika Potokarja, kjer je godba zaigrala žalostinko, pevski zbor pa je zapel nagrebnoico in g. prof. Mazovec je v kratkih in lepih besedah pozdravil g. župnika Potokarja, ki je tako srčno želel dočakati našo slavnost in je v zadnjih dneh ponavljal besede: »25 letnica, 25 letnica!«

Potem je šel zopet krasen sprevod s novo razvito zastavo, ki je krasno delo šol. sester v Mariboru, po trgu, kjer so Orli in Orlice med igranjem orlovske himne defilirali pred zastavo in obema gg. kumicama. Ves sprevod se je vrnil v najlepšem redu. Popoldne ob 4. uri je bila javna telovadba Orlov in Orlic ter naraščaja na Slapu. Naval ljudstva je bil naravnost nepričakovan, da so bili vsi sedeži razprodani in niti stojlišč ni bilo več dobiti, čeprav je bil velik prostor na telovadšču. Lep je bil pogled na tribune in na popolnoma zaseden prostor okrog in okrog. Telovadba je izpadla izborna tako Orlov kot Orlic in obojega naraščaja. Nastopili so kot govorniki z izvrstnimi govori gg. dr. Brejca, prof. Mazovec, dr. Basaj, predsednik Jug. O. P. in zvečer pri veselici pa znani ljudski govornik g. Grafenauer iz Koroškega. V imenu pripravljalnega odbora se je zahvalil njegov predsednik g. učitelj Vider vsem, ki so pripomogli, da se je ta slavnost izvršila tako sijajno.

Društvo sv. Jožefa v Trzinu in Orel sta lahko iz srca vesela tega velikega dneva, ki ostane vsem v neizbrisnem spominu.

V posebno dolžnost so si pa štele gotove oblasti, k so nas kar je bilo pač v njih moči orile in delale prav po balkansko težave in šikane, ki presegajo vsako mejo. In te so bile kar tri: Prvič nam je bila šele v soboto 1. jul. odpovedana polovična vožnja, drugič odpovedan poseben vlak in tretja balkanska šikana je bila najhujša. Prosili smo namreč za dovoljenje za srečolov in sicer na ministrstvo za kmetijstvo 6 tednov pred prireditvijo. Ministrstvo je poslalo potem okr. glavarstva v Kranju društvu sv. Jožefa odgovor pod št. 11655: Ministrstvo za kmetijstvo je z rešenjem z dne 14. VI. (11) 1922 št. 15797/I naznanilo, da na podlagi mišljenja upravnega odbora državne razredne loterije ne dovolji, da bi tam. društvo priredilo dne 2. jul. t. l. srečolov. Ta odlok je bil odposlan od okr. glavarstva v Kranju 28. junija in ga je prinesel g. tajnik Poljanec dne 2. julija med kosilom, torej na dan, ko je polovico slavnosti že minulo in so se listki za srečolov že prodajali, ker je društvo zvedelo pismeno od g. poslanca Brodarja že 21. junija, da bo prošnja za srečolov v ugodnem smislu rešena. — S tem se je društvo oškodovalo po krivici in v sled zanikrnosti gotovih ljudi za veliko tisočev in še tako počenjanje imenujemo balkanska šikana, smo veliko premalo zapisali. Prosimo Jugoslov. klub v Belgradu, da stori vse korake, da pridemo na jasno, kdo je tega kriv. Zlasti še, da smo za to prepoved zvedeli šele sredi slavnosti, čeprav je bilo že 14. jun. rešeno in kako je ta prepoved hodila iz Kranja v Trzin od 28. junija do 2. julija t. j. štiri dni.

Ivan Mazovec.

Slovenski biografski leksikon.*

V uvodu te 117 strani obsegajoče knjige (male osmerke) čitam, da dobimo Slovenci v doglednem času Slovenski biografski leksikon, ki naj bi bil — kot je razvidno iz popisne pole, ki se dopošiļa posameznim živečim, v pošteve prihajajočim osebam — le sestavni del bodoče Jugoslovanske enciklopedije. V slovenski biografski leksikon pridejo vse osebnosti, >ki so za razvoj kulture v Sloveniji kakorkoli pomembne in ki so a) slovenskega rodu ali na Slovenskem rojene in so delovale doma ali v tujini; b) ki so tujega rodu, a so s svojim delom med Slovenci trajno vplivale na slovensko kulturno življenje.

V redakcijskem odboru Slovenskega biografskega leksikona so dr. Šleibinger, dr. Kidrič, dr. Glonar in dr. Cankar, imena, ki nas navdajajo z zaupanjem. Če listaš po tej veleznanimivi knjigi, naletiš semintja na imena, ki jih mogoče do tedaj še nisi srečal v nobeni knjigi, v nobenem časopisu ali reviji, ki jih nisi čul v nobe-

* Seznam imen za Slovenski biografski leksikon. 1922. Založila Zadruga gospodarska banka v Ljubljani.

nem razgovoru; na drugi plati pa zopet semintja pogrešiš v abecednem seznamu ime, ki si ga nujno pričakoval. Par odličnih oseb je pač le pomotoma izostalo. Vendar pa, da se tudi ti nedostatki odstranijo, je redakcijski odbor razposlal ta »Seznam imen« posameznim osebam in organizacijam s prošnjo, da povedo svoje mnenje in eventualno stavijo primerne predloge. Ta način postopanja, to teženje, da naj se poleg umetniške primerno uveljavijo tudi druge komponente slovenskega kulturnega problema, mora vsak nepristranski Slovenec odkritosrečno odobravati.

Govoriti o velikanskem pomenu tega knjižnega dela bi se reklo nositi vodo v morje. Slovenski biografski leksikon bo nujno potreben vsakemu slovenskemu inteligentu, naj si bo tega ali onega poklica. Jasno je, da bo za jugoslovanske znanstvenike neprecenljive vrednosti, pa tudi šolam bo najboljši prijatelj v izobraževalnem delu. Industrijalci, trgovci in obrtniki bodo imeli v njem zvestega prijatelja. Težko bo najti boljše slovensko hišo, da ne bi njene knjižnice krasil Slovenski biografski leksikon.

Samo par stvari naj mimogrede omenim. Slovenski biografski leksikon bo blesteč dokument dote, ki jo neumorna in v trdih, več stoletij z dvema svetovnima kul-

turama trajajočih bojih v moči in samozavesti izkaljena Slovenija prinaša v nam vsem ljubo skupno hišo Jugoslavijo. Ta knjiga bo pričala, da naša Slovenija ni beračica, da ni prijkokala in priprosila na prag Jugoslavije, marveč krepko in ponosno potrkala na vrata naše skupne narodne palače. In vsi najboljši izmed Hrvatov in Srbov so jo pristrčno sprejeli in se ji divili. Divili so se prekrasnemu nagelčkom njenih narodnih pesmi, — bujnemu mnogovrstnemu opojnemu šopu planinskega cvetja, kot ga drugod v Jugoslaviji težko kje dobiš. Pa še nekaj! Zimzelen ponosa in simbol upora proti suženstvu si je pripela na prsi mlada naša Slovenija in vsem pravim Hrvatom in Srbov je to ugajalo...

Jugoslovanska enciklopedija, ki ji Slovenci hočejo položiti prvi vogelni kamen, bo vse dele naše prostrane domovine, ki jih dosedaj vežejo predvsem skupne državne meje in skupno državno življenje, združila tam, kjer je združitev najbolj potreba: družiti bo začela z medsebojnim spoznavanjem naše misli, naše čustvovanje. Samospoznanje je pa predpogoj za vsak nadaljnji napredek. Dokler se niti ne poznamo ne med seboj, je vsako govorjenje o edinosti ali celo enotnosti preuranjeno, neutemeljeno. Ne varajmo se: do našega bodočega edinstva se bomo do-

kopali šele potom dolgotrajne evolucije, ki naj bi jo pa vodili le najboljše med dobrimi, najplemenitejši med plemeniti. Če bi pa idejo bodočega edinstva forsirali ali skušali izvajati v dejanje s silo državne ali politične moči, bi to tej lepi ideji krajno škodovalo in zelo zaviralo v razvoju. Sicer ga pa skoraj ne bo resnično kulturnega človeka, ki bi iskal napredka v dolgočasnem uniformiranju in poenostavljenju vsega našega duševnega in materialnega življenja: pravi kulturni delavec bo skušal vsako eksistenco zmnožno kulturno edinico povzdigniti do najvišje njene stvarilne moči — seve v korist splošnosti. Saj že stara srednjeveška modrost tako lepo trdi, da »pulchritudo est unitas in variis et varia in unitate«.

H koncu pa še nekaj! To podjetje, ki bi bilo v danih razmerah sploh neizpeljivo, je denarno zasigurala in s tem omogočila — banka... Koliko se dandanes govori bankam na rovaš, deloma po pravici deloma po krivici! Zadruga gospodarska banka, predvsem njen ravnatelj dr. Ivan Slokar, ki je inicijator te velepomembne ideje, nadalje pa tudi upravni svet omenjene banke zaslužijo vsled podpore, ki so jo naklonili temu podjetju, najiskrenejšje priznanje celokupne jugoslovanske javnosti.

Zapomnite si vsi taki-le elementi: Ljudska nevolja vre in kipi do vrhunca, meja potrpežljivosti je prepolna in ne bo dolgo, ko bo ljudstvo reklo: »Konec vseh šikan, dovolj imamo!« — Ministrstvo za kmetijstvo pa prosimo, da nam nemudoma vrne kolek za 5 Din, ki smo ga priložili prošnji, ker do sedaj ga še nismo dobili nazaj.

Politične novice.

— Tudi centralističen nezmisel. Okr. glavarstva so začela vsem občinam v Sloveniji razpošiljati pozive, naj se naroče na »Službene Novine«, ki izhajajo v Beogradu. V dopisu pripominjajo sicer, da je pokrajinska uprava posredovala pri ministrstvu za notranje zadeve, naj slovenske občine te obveznosti oprosti. Ministrstvo seveda si misli, da se da iz Slovenije iztisniti vsaj tisoč naročnikov več in je kljub posredovanju pokrajinske uprave odredilo, da se morajo vse občine naročiti na »Službene Novine«. Pripominjamo, da stanje »Službene Novine« letno 800 K. V Sloveniji imamo pa tudi take občine, ki štejejo komaj 200 občanov in g. minister za notranje zadeve je mnenja, da morajo tudi te »velike« občine vedeti prav iz prvega vira, kaj »dobrega« je napravila naša centralistična vlada za male občine. Obstoja že ukaz, da morajo biti vse občine naročene na »Uradni List«. V »Uradnem Listu« so priobčene v slovenskem jeziku vse važnejše odredbe osrednje vlade, zato ni prav nič potrebno, da bi kako županstvo svojo občino obremenjevalo še s tem, da naroči list, ki ga najmanj 99 odstotkov občinskih odbornikov ne zna niti brati. A kaj bi bili rekli, ko bi bila nekoč dunajska centralistična vlada zahtevala, da se morajo vse naše občine naročiti na njen službeni list. To bi bil brez dvoma velik nezmisel, ki ga avstrijska vlada ni nikdar napravila. Nič manj velik nezmisel ni pa ukaz notranjega ministra, ki ukazuje naročanje »Službenih novin«. Centralizem samega sebe smeši. Polagoma si bo s svojimi nezmiselnimi fermami že tudi pri svojih maloštevilnih pristaših izpodkopal tla in kredit. Poslanec pa pozivljamo, da varujejo naše občine pred izkoriščanjem gospoda ministra za notranje zadeve.

— Nezaupnica zaupnikom. Dne 9. julija se vrši v Ljubljani zbor zaupnikov za ljubljansko oblast, na katerem bo poročal tudi dr. Žerjav. Tajništvo JDS vabil ni razposlalo vsem zaupnikom, ker se žerjavci boje staroliberalne struje. Kakor se sliši, se ti zaupnega zbora tudi ne bodo udeležili, ampak bodo s svojo akcijo počakali, da mine vsesokolski zlet. Potem pa nameravajo žerjavcem zadati smrten udarec.

— Čokorilovska mafija. Pod tem naslovom prinaša zagrebška »Narodna Politika« uvodnik, v katerem se bavi s protihrvatsko politiko predvsem v Bosni. V Bosni je v zadnjem času opaziti, da zgrabljajo velikosrbski čuvini tal celo pri lastnih pristaših-Srbih, ki trumoma zapuščajo vrste vladnih strank. Da bi se kolikor toliko obdržali, so pričeli belgrajski čokorilovci z velikim terorjem. Iz vseh javnih mest odstavljajo stare in izkušene uradnike in postavljajo na njihovo mesto razne protežirance. Najogabnejše dejanje je bilo izvršeno te dni. 14 višjih sodnikov je bilo brez nadaljnega upokoženih, 22 sodnikov pa prestavljenih. Ta čin je celo demokratski »Riječnik« malo preveč očiten in konstatira, da je večina prizadetih sodnikov Hrvatov. Da se s takim postopanjem razmere v naši državi ne bodo nikdar ublažile, je razumljivo za vsakega človeka, kaj šele za politika. Zato se opravičeno lahko trdi, da današnjim vladodržcem ni do tega. Nasprotno porabijo vsako priliko, da razmerje še poostrijo. Zato pa bodo tudi želi, kar sejejo.

— »Pop Blaško Rajić!« Tako imenuje »Jutro« po maniri belgrajske žurnalistike poslanca Blaška Rajića, župnika v Subotici. Ta mož vladinovec leži v želodcu in neprestano širijo o njem laži, ker je — značaj. Še pred nedavnim se je bilgrajsko svobodomiselnost časopisje lagalo o njem, da je na Vidov dan demonstriral v cerkvi s »črnim katafalkom« in da ni hotel na župnišče razobesiti zastave. »Jutro« s svojimi famoznimi »izvirnimi« poročili je seveda tudi te vesti objavilo kot izvirne vesti iz Subotice. Dejstvo pa je, da stoji tisti strašni katafalk od bogšigavedikdaj vedno na istem mestu in je g. Blaško Rajić na Vidov dan razobesil — hrvatsko zastavo. Ta je subotičke jugofašiste tako bodla v oči, da so zahtevali, da jo g. Rajić sname in zamenja z državno. Ker se g. Rajić pobom seveda ni uklonil, mu je banda pobila okna, vdrla v hišo in razbila pohištvo. Policija je prišla, ko je bil ta vandalski čin že izvršen. Stavimo, da bodo pobi dobili za to od oblasti še pohvalo, ne jamčimo pa, da ne bomo konfiscirani, ker priobčujemo ta »tolovajski čin« jugofašistov. Blaško Rajić je dne 6. julija v »Zbornici krepko obračunal z vladinovi, kakor smo že poročali. Navedel je celo vrsto dejstev, ki dokazujejo, da katoličani v Jugoslaviji ne uživajo vseh onih pravic, ki so zajamčene v ustavi. In v Vojvodini je takih dokazov vse polno. Ker nihče ni

mogel Rajićevih dokazov ovreči, so si tiščali vladinovi ušesa in odšli iz zbornice. Obstrukcija vladne večine! Odtod ta jeza na moža, ki je v vojnem času neustrašeno razobešal hrvatsko zastavo, ko marsikateri sedanjih vladinovec ni imel niti korajže dr. Pestotnika, ki se je med vojno drznil podpisovati se za povojno JDS. Zato je sedaj »znani bunjevski pop Blaško Rajić!« Junaki!

— Huda bo borba. V parlamentarnih krogih se govori, da je kandidat demokratskega kluba za mesto predsednika državnega sveta bivši hrvatski ban dr. Paleček.

— Ponižna želja. Iz Južne Srbije dobivamo vesti o raznih tolovajstvih, radi katerih podaja tamošnje uradništvo ostavko. Izražamo prav ponižno željo, da bi vlada raje ta tolovajstva — konfiscirala, mesto da njeni organi konfiskujejo časopisje, ki graja vladno malomarnost in nesposobnost.

Dnevne novice.

— Obrtniki! Jutri, dne 9. t. m. se vrši v št. Vidu nad Ljubljano ob 3. uri popold. pri Cebavu velik obrtni shod. Poročajo predsednik JOZ g. Ogrin, g. posl. Škulj i. dr. Ob 1. uri pop. bo seja Obrtne zveze, k kateri se vabijo vsi zastopniki zunanjih Obrtnih zvez. Obrtniki, udeležite se shoda polnoštevilno!

— Hitro objavljane zakonov. V »Ur. Listu« z dne 7. julija je izšel zakon o popisu prebivalstva in domačih živali. Ta popis naj bi se po predpisih tega zakona izvršil 31. januarja 1921. Popis se je tudi izvršil, zakon pa je izšel v našem uradnem glasilu šele čez poldrugo leto. Na vsak način je treba tako hitro objavljane zakonov pohvaliti javno in je priporočati, da bi se tudi v bodoče v tem smislu nadaljevalo. Ima vremena.

— Šikaniranje duhovnikov v Dalmaciji. »Jadranc« poroča, da so v zadnjem času začeli demokratski prenapetosti v Dalmaciji po kdo ve kateri naredbi odvzemati duhovnikom po tri četrtine njihove žitne naravnostne sramotne plače. Predno dobi duhovnik odvzeti denar nazaj, mora obleteti vse instance in narediti nebroj prošnji.

— Smrt poljskega politika. V Krakovu je dne 3. t. m. umrl v starosti 85 let znani poljski politik in zgodovinar Kozmian. Bil je eden glavnih voditeljev konservativne stranke v Galiciji in je bil v avstro-ogrski monarhiji član avstrijske gosposke zbornice.

— Državna trgovska akademija v Ljubljani. Ta zavod je obiskovalo letos 73 učencev in učenk. V I. letniku jih je bilo 37 (+ 5); v II. letniku jih je bilo 31. Učni uspehi: V I. letniku: odlika 1; prvi red 32; ponavljalni izpit 1; neizprasan 1. V II. letniku: odlika 5; prvi red 22; neizprasa 2. Trgovska akademija bode imela v šolskem letu 1922/23 tri letnike. V vsak letnik se sprejme 40 učencev (učenk). Hospitanti se ne sprejemajo več. Vpisovanje se vrši od 11. do 14. septembra. Ravnateljstvo.

— Abiturienti tečaj državne trgovske akademije v Ljubljani. Ta tečaj je obiskovalo v šolskem letu 1921-22 44 rednih slušateljev in 7 hospitantov. Vpisovanje v abiturientski tečaj za leto 1922-23 se vrši od 11. sept. do 3. oktobra. Hospitanti za abiturientski tečaj se sprejemajo na pismeno prošnjo le izredno od slušatelja po oddelku ministrstva za trgovino in industrijo na predlog ravnateljstva trgovske akademije. — Ravnateljstvo.

— Slovenski abiturienti v Beogradu. Slovenska abiturienti so napravili te dni izlet v Srbijo. Dne 6. t. m. so si ogledali v Beogradu kulturne in zgodovinske zanimivosti. V parlamentu jih je pozdravil predsednik dr. Ribar. Posetili so tudi univerzo. Ko so se proti večeru vračali s Kalimegdana in so po ulicah peli slovenski narodne pesmi, so jih Belgrajčani navdušeno pozdravljali. Včeraj so dijaki odpotovali na Avalo, kjer so položili na grob neznanega vojaka venec. Abiturienti posetijo tudi Košutnjak in Topčider. Danes se odpeljejo po Donavi do Radojevca, odkoder potujejo v Negotin, Zaječar in nato v Niš.

— Časnikarska svoboda v Jugoslaviji. Osješki »Hrvatski list« poroča, da prepoveduje policija v Vinkovcih kolportiranje tega lista v Vinkovcih. — Prejšnjega kolporterja je enostavno zaprla in ga po 14 dnevem zaporu izgnala v Dalmacijo. Novega kolporterja pa je poklicala na polico in mu zagrozila, da bo zaprt, če bo še dalje raznašal ta list. Kolporter je seveda pustil tako nehvaležno delo.

— Slovensko Planinsko Društvo vabi naše slikarje in amater-fotografe, da se udeležijo razstave planinskih slik v posebnem prostoru v Obrtni šoli v Ljubljani. Slike se blagovoljivo poslati Osrednjemu Odboru do vključno 20. julija. t. l. Sploh prosí Slovensko Planinsko Društvo, da blagovoljivo naši fotografii-amaterji zbirati planinske slike iz naših gorskih krajev, koder deluje naše društvo, in da odstopajo proti primernemu plačilu svoje proizvode našemu društvu, da se sistematično zberejo slike iz vseh najlepših naših krajev in da se bodo mogli tudi za Planinski Vestnik preskrbovati ključje. Društvo računa na naklonjenost amaterjev.

— Začasna delavska zavarovalnica zoper neizgode v Ljubljani se je preosnovala s 1. julijem 1922 v zmlsu zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 »Ur. L.« št. 62/22

v izpostavo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Interesenti se opozarjajo, da naslavljaajo vse dopise na naslov: Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, izpostava I. v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 3.

— Uradništvo Mestne hranilnice ljubljanske sta upravni odbor in občinski svet povišala prejemke, ki so bili za uradništvo največjega slovenskega denarnega zavoda do takrat sramotno majhni. Komu to ni bilo všeč? Predsedniku nekega denarnega zavoda, ki se je bal, da bo njegovo uradništvo tudi prosilo za povišek ter nekemu vladnomu funkcionarju, ki je bil za časa vojne vnet propagator podpisovanja vojnih posojil in je Mestna hranilnica ljubljanska na njegov pritisk podpisala nič manj kot 26 milijonov kron, pa je sedaj na bivošo upravo hud, ker mu za njegovo nadzorstvo ni dala nikake nagrade. Kraljevi namestnik je poslušal svoja dva verna svetovalca ter je uradništvo Mestne hranilnice obšutno znižal plače. Draginja raste, uradništvo pa znižujejo dohodke. To je očitna socialna krivica!

— Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani opozarja, da mora biti vsakemu vprašanju naslovljenemu na češkoslovaške urade v Češkoslovaški republiki, priložena poštnina na odgovor in sicer 2 Kč za navadni dopis, 4 Kč 50 h za priporočeno pismo. Isto velja za vprašanja, naslovljena na češkoslovaške zastopniške urade, poslujoče v deželah izven Češkoslovaške republike. Za slučaj, da ne bode poštnina priložena, se ne bode na vprašanja odgovarjalo.

— Poziv lastnikom predvojnih obveznic avstrijsko-ogrskoe monarhije. Generalna direkcija državnih dolgov je že večkrat pozvala državljane kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, katerih obveznice predvojnih posojil bivše avstro-ogrskoe monarhije se nahajajo iz kateregakoli razloga v inozemstvu, da jih v določenem roku njej prijavijo z vsemi potrebnimi podatki in dokazi o državljanstvu (s priloženo domovnico), da bi se na podlagi teh prijav mogel pri dotičnih vladah vložiti protest proti žigosanju in zahtevati vrnitev obveznic. Ker prošnjam večinoma niso bile priložene domovnice in je nevarnost, da brez domovnic inozemske vlade protestov ne bodo hotele obravnavati, se interesenti ponovno pozivljajo, da pošljejo naknadno k svoji morda že vloženi prošnji generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu še domovnice, ker bi sicer morali sami nositi eventualne posledice svoje zamude.

— Stara Vrhnika. Prostovoljno gasilno društvo priredi vrtno veselico v nedeljo, dne 9. julija ob 3 pop. na velikem senčnatem vrtu posestnika in lesnega trgovca d. Franc Rodega na Stari Vrhniku. V slučaju skrajno slabega vremena se pa veselica preloži na prihodnjo nedeljo, t. j. 16. julija 1922.

— Črnomelj. Prostovoljno gasilno društvo v Črnomlju proslavi na svečan način dne 23. julija 40letnico obstanka. Odbor se marljivo trudi, da čim lepše proslavi ta pomemben dan društva. Vožnja za posetnike je polovična. Zveze vlakov zelo ugodne.

— Lahnji sodnik. Poročali smo že o aretaciji nekega Ilča, ki je znal preslepiti pravosodno ministrstvo, da ima vse izpite in potrebne študije za sodnika, vsled česar ga je ministstvo imenovalo za sodnika v Pirotu v Srbiji, katero službo je opravljal več kot leto dni. Možakar pride v kratkem pred sodišče ne samo radi tega, ker je leto dni opravljal službo »sodnika«, temveč tudi radi tega, ker je tokom svojega sodnikovanja izvršil mnogo prav navadnih tatvin in goljufij. Slučaj, da je mogel človek temne preteklosti in brez vsake potrebne kvalifikacije več kot eno leto opravljati službo sodnika, je kljub temu, da se je to zgodilo v Stari Srbiji, zelo karakterističen za upravne razmere v belgrajskih ministrstvih.

— Razbojnik v Heregovini. V zadnjih dneh so se pričeli zopet množiti razbojniški napadi po Heregovini. Pred par dnevi so vdrli v hišo popa Novakovića v Kruševicah, oropali vse, kar se je dalo odnesti in mučili popovo družino. Ko je prispelo orožništvo, so pobegnili v črnogorske hribe.

— Od mrtvih vstal. Ta neverjeten slučaj se je dogodil pred par dnevi v Novem Sadu. Listi poročajo o tem dogodku sledeče: Natakur v hotelu »Kraljice Marije« Josip Schwarz se je nekega večera do dobra napil raznih opojnih pijač in je vsled preobilno zavilnega alkohola padel nenadoma v nezvest. Obležal je na zemlji kot mrtve. Služničad v hotelu je takoj avizirala stražnika, ki je konstatiral smrt in pustil mrtveca prepeljati v mrtvašnico. Drugi dan popoldne se je od pijače oamamljeni natakur zbudil v mrtvašnici in videč, da leži na mizi za seiranjem, je pričel na vso moč klicati, dokler ga bolniški strežalji niso rešili mučnega položaja. Natakur je sklenil, da ne bo nikdar več pil alkoholnih pijač, samo če bo to držal, je pa druga.

— Tipičen primer današnjih socialnih razmer. Nedavno smo poročali o smrti upokojelega sodniškega oficila Sinobada, ki je umrl v Dubrovniku radi bede, pomanjkanja in lakote. Reveža so pokopali brez krste. Par dni nato je poginil pes nekega tamošnjih radikalcev. Patriotični gospodar je dal napraviti zelo drago krsto in pustil v njej pokopati svojega psa...

— Odlikovanja. Na predlog komandanta 40. pešpolka »Triglavskega« so bili z ukazom F. A. O. Br. 8376 od 11. aprila 1920. za sluzbo, pridobljene na koroski fronti, odlikovani sledeči podčastniki in vojakji tega polka: Z zlato svetinjo za hrabrost: Redovi Kavčič J. Andrej, Kok P. Franc, Kovač I. Leopold, Kožar J. Ivan; z zlato svetinjo za vneto službo: Narednik Erce J. Franc; s srebrno svetinjo za hrabrost: Kaplari Zaic S. Anton, Ankon Viktor, Ogrine J. Juraj, Funda J. Josip in Zafar Gregor, dalje redovi Hotko J. Joža, Mozetič Andrej ali Angeli, Perc Martin, Udvič ali Udovič O. Franc, Stupic A. Joža, Mihelič J. Valentin, Bavdaš Miha, Kokošar J. Juraj, Jernej Kenda J. Leopold, Kohne B. Dragotin, Koprivec J. Karlo, Jankovič J. Ivan, Barbič F. Miha in Jaklič I. Franc; s srebrno vojaško Karadjordjevo zvezdo: Kaplar Brinskoje J. Ivan in redov Kovač D. Leonhard. — Ker so komandi 40. pešpolka bivališča navedenih oseb nepoznana, se narožajo pristojni občinski uradi (županstva), da v svojem delokrogu gornja imena primerno razglasijo, odlikovanci pa se pozivajo, da pri priliki svoja odlikovanja dvignejo v pisarni štaha 40. pešpolka, vojašnica Kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja, v Ljubljani.

— Razpisani mesti uradnih slug. Pokrajinska uprava za Slovenijo razpisuje dve me-

sti uradnih slug. Več v 72. številki »Uradnega Lista« z dne 7. julija t. l.

— Iz »Uradnega Lista«. V 72. številki »Uradnega Lista« so izšli: zakon o popisu prebivalstva in domačih živali, zakon o začasnih skrajšavi sodniške pripravljalske službe za področje višjih deželnih sodišč v Splitu in v Ljubljani, zakon o davku na vojne dobičke, zakon o prehodu celokupne imovine bivše avstro-ogrskoe monarhije v svojino naše države in zakon o izpremembi v zakonu o 7 odstotnem posojilu 500 milijonov dinarjev. Dalje je izšla naredba pokrajinskega namestnika glede pobiranja občinske davščine na igre v gostilnah in kavarnah v Ljubljani ter razne druge uredbe in razglasi.

— Velikanska nagrada za arhitekte. Ameriški list »Chicago Tribune« slavi letos 75letnico svojega obstoja in namerava ob tej priliki zgraditi novo veliko stavbo za svoje založništvo. V to svrhu razpisuje velike nagrade za načrte, ki bi najbolje odgovarjali. Prva nagrada znaša 100.000 dolarjev. Načrte lahko pošljejo arhitekti ne glede na narodnost in sicer se morajo poslati načrti najkasneje do 1. novembra tekočega leta.

— Otvoritev telefonske centrale z javno govorilnico pri pošti Sv. Pavel pri Prebrodu. Pri pošti Sv. Pavel pri Prebrodu je bila otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Varnost na kolodvoru v Zidanem mostu. Na postaji Zidani most morajo ponotniki vedno več časa čakati na zveze osebnih vlakov, ker vozi le malo vlakov direktno v Zagreb in iz Zagreba v Ljubljano in Maribor. Kljub zelo strogi in vestni varnostni službi na kolodvoru se zgodi tam veliko tatvin. Tako je bila Heleni Kraljevi iz Celja 2. t. m. ukradena denarnica z vsebino 8000 kron. Na postaji Zidani most naj vsak potnik pazi na svoje reči, ker se tam vedno pojavljajo mednarodni tatinski »izletniki«.

— Smrtno ponesrečen otrok. Ivana Golob v Mekinjah je kuhala v veži prešičem. Pri njej je bila njena 3 in polletna hčerka Marička. Ko je šla mati v klet po krompir, se je dekletce približalo ognju, vsled česar se je užgalo krilo. Hčerka je plakala, mati je hitro prihitela na pomoč, je odtrgala obleko in jo postavila v škaf vode in pogasila ogenj, toda kljub skrbni negi pod zdravniškim vodstvom je ponesrečena deklica čez 18 dni umrla.

— Oče ubil sina. V vasi Podvežica pri Trsutu sta delala na polju oče in sin, ki sta bila že oba nekaj časa v umobolnici. Ko ima je mati prinesla južino, sta se sprla in je oče napadel mater z motiko. Sin je prišel braniti mater, ki se ji je posrečilo ubežati. Oče je nato udaril sina z motiko po glavi in ga takoj ubil. Očeta so dali v umobolnico.

Štajerske novice.

Š Razbita Slomškova plošča. Na Ponikvi ob južni železnici stoji pred cerkvijo zgodovinsko zanimivi oreh, pod katerim je slavni škof Slomšek kot mali, dvanajstletni deček 1. 1812. odlično prestal prvo javno skušnjo. Na omenjeni, sedaj že orjaški oreh so Slomškovi častilci ob stoletnici tega dogodka 1. 1912. pritrtili kame-nito spominsko ploščo s sledečim besedilom: »Pod tem orehom je bil odlikovan dvanajstletni A. M. Slomšek o prvi šolski skušnji 1. 1812. Postavljen ob stoletnici te skušnje in ob petdesetletnici Slomškove smrti.« — Od blizu in daleč so posamezniki in korporacije leto za letom s spoštovanjem prihajali na Ponikvo ogledovat Slomškov dom in ta oreh, ki je sedaj v občinski oskrbi. Preteklo nedeljo, 2. t. m. pa so ponoči neznani podležji odtrgali opisano spominsko ploščo z oreha, jo v bližini pri Ošlakovi tehničari razbili in razmetali posamezne kose na vse strani. Drugi dan so ljudje z žalostjo opazili, da manjka plošča na orehu. Posamezni kosi so se našli in sestavili, tako da je le malo manjka. — Ali se je zavedal podli človek, kaj je storil? Težko da. Morda pa je bil zapeljan po brezvestnih hujskačih. Ali je morda ta hudobija poglala svoje korenine med Ponikovljani? Smelo trdim, da to ni mogoče. Saj škofa Slomška čislajo kot rojaka brez izjeme vsi Ponikovljani.

Š Kloufote podpolkovnika Nedeljkovića v parlamentu. Iz Maribora poročajo: Posl. Zebotu je bila te dni pri odhodu v Beograd izročena sledeča zanimiva zadeva, da ukrene potrebne korake v parlamentu: Dne 19. julija 1919 je prišel podpolkovnik Nedeljković, komandant pukovske okrožne komande v Sinju, s svojo soprogo v hotel Evropu na Celju. Natakari, ki ga je hotela postreči je naročil, naj obvesti drugo natakario Frančiško Kostanjšek, da se pusti samo od nje streči. Omenjena se ga je pa bala, ker ji je že preje zagrozil, da jo pretepe, ako ne stoji »mirno« pred njim. Ker pa je morala postreči drugim v njegovi bližini sedečim gostom, je morala priti blizu njega. Tedaj je Nedeljković nanjo zakričal, zakaj ravno njega noče streči. Nato mu je ponudila jedilni list, katerega ji je iztrgal iz roke ter zopet vpil nad njo. Ko mu je nato nakarica odgovorila, da se ga je bala radi njegove grožnje, da jo pretepe in je še pripomnila, da ni njegov pes, jo je Nedeljković vpričo vseh gostov zgrabil za ramo, ji raztrgal bluzo ter jo štirikrat tako močno udaril po glavi, da sta se strla oba uhana ter je kmalu nato so onesveščena zgrudila na tla. Glasom zdravniškega spričevala dr. Ipravica so jo prepeljali v bolnico, kjer je šele osmi dan prišla k zavesti. Ko so jo hoteli prepeljati v njeno domovinsko občino, je spotoma zopet dobila take napade onesveščenosti, da so jo prepeljali v bolnico v Ljubljano, kjer je ostala skoro eno leto deloma na oddelku za živčne bolezni deloma za slaboumnost. Dokaz dr. Jesenko, zdravnik v Celju, dr. Robida, primarij v Ljubljani. Po zdravniškem mnenju je omenjena vsled silnih udarcev zadobila težke smrtinovevarne poškodbe v glavi (pretres možganov in krvavljenje možganov v zvezi s trajnim motenjem posluha ter motenjem živč. sistema; postala je toraj za svojo službo takorekč nesposobna. Med prižami dogodka se navaja tudi poslanec g. Etlbin Kristan. Imenovana je nastopila civilno pravno pot na zahtevo odškodnine. Gospod podpolkovnik se je dal mirno tožiti v Splitu. — Neznano nam je, v katerem štadiju se proces danes nahaja; vemo le, da je težko pokodovana še danes brez vsakega zadoščenja in odškodnine. — Čudno je, da se navadnim zemljanom pravica deli tako počasi!

Primorske novice.

p Prenos ostankov Matka Mandića. 2. t. m. se je slovesno izvršil prenos ostankov velikega istrskega rodoljuba profesorja Matka Mandića iz sela Spinčičev v osvobojeni rodni mu Kastav. Pogreba se je udeležilo nad 10.000 ljudi. Pokojnik je bil duhovnik; dovršil je modroslovno fakulteto in postal profesor. Kmalu ko je nastopil svoje prvo mesto v Zagrebu, so ga klicali v Pulj za urednika Dobrolove »Naše Sloge«. Kander je pustil kariero in odhiti v Istro, kjer je služil narodni stvari najpožrtvalneje do svoje smrti dne 13. maja 1915. Bil je dolga leta deželni in državni poslanec in predsednik političnega društva »Edinost«, ob vsaki uri pripravljen delati za ljudstvo in pomagati posameznikom, nesebičen do »skrajnosti. Naj počiva v miru v kastavski zemlji!

Gospodarstvo.

DRŽAVNO POSOJLO IN NAŠE ŽELEZNICE.

Prvo notranje posojilo je šlo pot vsega minljivega. Nikdo ni izvedel, za kaj se je porabilo, so li bile kakke investicije, ali pa z njim plačani stari dolgovi — le toliko je gotovo, da država ni povrnila onih že leta obljubljenih 20 odstotkov odvzetega denarja.

Sedaj pride na vrsto drugo posojilo 100 milijonov dolarjev, katero se je sklenilo z Američani pod baje ugodnimi pogoji. Kakor v navadnem življenju, tako je tudi glede posojil pri državah. Dober gospodar dobi na svoj obraz ali lepe oči denarja kolikor želi — medtem ko slabič ali revež zastoj išče okoli pomoči in jo slednjič najde pri kakem židu, ki mu že vnaprej odtegne visoke obresti in posodi le pod strogi pogoji.

Tako je videti naše državno drugo posojilo. Tudi naša država je vsled nereda podobna takemu slabiču. Dobila je sicer ponudeno posojilo, toda pod zelo neugodnimi pogoji. — Od vsega posojila po nizkem kurzu dobi le 30% v gotovini, vse drugo, to je 70% pa v investicijah, to je zgradbi železnic in njeni opremlji.

To je nepravilnost in državna kratkovidnost, ker bo država s tem, da si da na lastne stroške po tujih graditvi železnice, plačala ogromne vsote za to delo in bo trdka poleg posojenih odstotkov imela še večji zaslužek pri materijalu in vse to na škodo naše države.

V tem pogledu služile bi lahko skušnje prejšnje avstrijske države za praktični zgled. Ne samo Avstrija, tudi druge države so bile glede zgradb železnic praktične in vse to se je več ali manj obneslo v njihov prid; države so imele dobiček od železnic, ni pa jim treba investirati kapitala — marveč so to delo prepustile one kapitalističnim družbam in dale zgolj gradbeno koncesijo pod pogoji in država si je pridržala vedno ne samo nadzorstvo nad železnicami, marveč tudi druge udobnosti, n. pr. vožnje vojaštva itd. in slednjič pravico do odkupa. Ako bi se bili naši predstavniki v tem pogledu kaj naučili v pretekli dobi — nikomur bi ne prišlo na um, danes si graditi železnice na lastne — državne — stroške. Morebiti je pa to tudi danes vzrok, da to drugo posojilo še ni dobilo potrditve plenuma parlamenta, ki ima deloma pomisleke in se boji obubožanja države.

Brez dvoma stoji, da se bodo za zgradbo vseh važnejših prog v naši državi in tako tudi za popolnitev naših dolenjskih prog našli koncesiji, ki bodo na svoje stroške ali pa morebiti le z malo državno podporo izvršili vse te železnice kot delniška podjetja. V to nam lahko služi kot zgled tudi postopanje pri zgradbi naše gorenjske Rudolfove in dolenjske železnice — potrebno pa bo na vsak način, da se naši gg. poslanci bolj podrobno zanimajo za ta del državnih financ, da ne bo končno še to posojilo po nepotrebnem obremenilo države in jo tako spravilo ob ugled in zaupanje v inozemstvu.

F. Z.

II. Ljubljanski veliki semenj, od 2.—11. septembra 1922. Prijavni termin h udeležitvi kot razstavljalci h naši drugi velesejmski prireditvi se zaključil sredi meseca julija, zato opozarjamo vse zainteresirane, da se nemudoma prijavijo, ker se kasneje dole prijavljajo ne bo zamoglo več upoštevati vsled pomanjkanja prostora. Zlasti pa apeliramo še na trgovce in obrtnike, da se tudi oni reprezentirajo v kolikor mogoče velikem številu. Služijo naj jim sledeče informacije: Na vsakem inozemskem velesejmskem je v velikem številu zastopana tudi domača obrt in pa trgovina dotičnega velesejmskega mesta. Uspeh udeležbe je brezdvomen ker prihajajo za čas sejma desetstisoči kupcev, kateri si na sejmu ogledajo koje trgovce, se seznanijo s firmo in jo obiščejo v poslovnem lokalu v mestu. Pa tudi za obrtnike je udeležba največje važnosti: pred očmi naj imajo, da mednarodni velesejmski ni nikak razstava lokalnega pomena, marveč da se tu na podlagi vzorcev sklepajo velike dobavne kupčije, pri nas zlasti s kupci iz južnih krajev naše države, odkoder se nam že danes poroča o kar največjem obisku. Razstavniki stroški so v primeri z drugimi reklamnimi stroški primeroma majhni; reklama pa je vsakemu podjetju, zlasti pa v sedanjem času že nujno potrebna. Ne omejuje se samo na lokalni konzum, marveč pridobiti si tudi odjemalce iz oddaljenih krajev. Mnogo ljubljani-

skih trgovcev prihaja pogosto v sejsko pisarno z izjavo: Če razstavimo, potrebujemo mnogo prostora, kar pa mnogo stane. Pripominjamo, da si lahko vsak trgovec najame na sejskišče majhno kojo v obsegu nekaj kvadratnih metrov, da razstavi samo nekatere najboljše stvari, posebno vidna pa naj bo reklama deska z natančnim naslovom trdke v mestu. To so z največjim uspehom vpeljali na čeških in nemških sejskih. Vsakemu, ki je že obiskal kak inozemski velesejmski, je dobro znano, da se vse tamošnje trdke, pa naj si bodo industriji, trgovci ali obrtniki gotovo udeležijo domačega velesejmskega, da si ohranijo trdtkino čast in obnovijo na semnjišču stare prijateljske trgovske zveze. Apiliramo toraj na vse domače industrije, trgovce in obrtnike, da se nemudoma prijavijo h udeležbi II. Ljubljanskega velesejmskega, da s tem pokažemo stranim posetnikom-kupcem, da smo se i pri nas že velikopotezno razvili in nismo — kramarji.

g Čkoslovaška trgovska bilanca. Čkoslovaška republika je objavila te dni svojo trgovsko bilanco za l. 1921. Čkoslovaška stopa s svojo trgovsko bilanco za leto 1921 v svet kot država, ki ni samo gospodarsko čvrsta, ampak ima natančen pregled čez svoje izdatke in dohodke, kar mi še nimamo. Trgovska bilanca Čkoslovaške izkazuje v letu 1921 zopet aktivum in sicer aktivum, ki je za približno tri četrtine milijarde večji kot leta 1920. Čkoslovaška je izvozila l. 1920 blaga za 27.569.414.586 č. K., uvozila pa blaga za 23.384.411.785 č. K. Izvoz je bil l. 1920 večji kot uvoz za 4.185.002.801 č. K. l. 1921 pa je Čkoslovaška izvozila blaga za 27.312.189.300 č. K., uvozila pa za 22.435.356.046 č. K. Izvoz prekaša uvoz v letu 1921 za 4.876.833.254 č. K. Sicer je od l. 1921 tudi izvoz nazadoval glede skupne vrednosti, vendar je uvoz sorazmerno še bolj padel. Pri tem pa moramo upoštevati, da se je čkoslovaška krona od l. 1920 na svetovnem trgu znatno dvignila. Glavna postavka pasiv trgovske bilance tvori uvoz žita in pa surovin za industrijo. Samo žita je uvozila l. 1921 za 4.210.542.610 č. K., medtem ko je l. 1920 uvozila žita samo za 1.568.789.310 č. K. Glavne postavke izvoza pa tvori sladkor, tekstilna industrija, steklo, premo in stroji. — Čkoslovaška krona stoji danes v Curihu preko 10, v Zagrebu pa že 670. — Naša krona pa notira v Curihu okrog 1.60.

g Munijska tovarna na Češkem. Kakor poročajo listi, pripravljata Češka komercialna banka in Legio-Banka akcijsko družbo pod firmo »Tvor-nice za topove, municije in kovinske izdelke«.

g Mariborsko sejsko poročilo. Prišlo je: 3 bike, 102 vola, 260 krav, 3 konje in 10 telet. Skupaj 378 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 33—35 K, poldebili 27—32 K, plemenski 25—32 K, bikji za klanje 20—28 K, glavne krave debele 27—36, plemenske krave 21—24 K, krave za klobasarije 15—17 K, molzne krave 18—30 K, breje krave 18—30 K, mlada živina 22—31 K za 1 kg žive teže.

g Mesne cene v Mariboru. Volovski meso I. in II. vrste, meso od bikov, krav in telic 60—68 K 1 kg, telečje meso I. in II. vrste 60 K, svinjsko sveže meso 80—90 K 1 kg.

Cene sirovih kož. Težke sirove kože se plačujejo po 54—56 K 1 kg, lažje po 44 do 46 K, telečje po 70—75 K.

g Tržne cene v Mariboru. Dne 1. julija t. l. so bile v Mariboru sledeče tržne cene, ki veljajo v dinarjih: Konjska koža komad 115—125, 1 kg goveje kože 11, ovčje 17,50, svinjske 4, 1 kg gornjeja usnja 90, podplatov 75, 1 liter mleka 2,50—3, 1 kg sirovega masla 35, 1 jajce 1,25—1,50, 1 liter novega vina 10 do 14, starega 10—12, žganja 25, 1 kg belega kruha 6, črnega 5, 1 kg črešenj 4, hrusk 10, 1 limona 0,75—1, 1 kg rožičev 8, fig 15, 1 kg orehov 12, oluščeni 40, 1 kg surove kave 40—50, pražene 45—55, riža 6—11, soli 4, popra celega 30, zmletega 32,50, paprike 40, testenin 11, sladkorja v kristalu 15,50, v kockah 17,50, 1 liter jesiha navadnega 1,50, vinskega 2, 1 liter namiznega olja 25, bučnega 29—30, spirita 13, mila 12,50, 1 kg pšenice 4, rži 3,50, ječmena 3,75, ovsa 4, koruze 4, prosa 4, ajde 3,25, navadnega fižola 4, boljsega 4,50, 1 liter novega graha 4, 1 kg pšenične moke št. 0 6,25, št. 1 6, št. 2 6,50, 1 kg prosene kaše 6,50, ješprenja 6, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega 7, ajdove moke 8—9, 1 kg zgodnjega krompirja 2—3.

BORZA.

Zagreb, 7. julija. (Izv.) Devize. Dunaj 0,38—0,40, Berlin 17,25—19, Bukarešta 49,50 do 0, Milan 372,15—375, Newyork 80—82,50, Pariz 672—674, Praga 167—173, Švica 1550 do 1575, Budimpešta 6,70—7, London 362 do 372, Varšava 1,85—1,92, Valute. Ameriški dolarji 79,50—81, francoski franki 665—670, nemške marke 19—21, italijanske lire 370 do 373.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Današnja borza je bila zaradi praznika zaprta.

Curih, 7. julija. (Izv.) Berlin 1.025, Newyork 523,75, London 23,38, Pariz 42,40, Milan 23,20, Praga 10,50, Budimpešta 0,44, Zagreb 1,585, Bukarešta 3,45, Varšava 0,1075, Dunaj 0,025, avstrijske krone 0,0275.

Berlin, 7. julija. (Izv.) Dunaj 2,23, Budimpešta 42,44, Milan 2297,10, Praga 1084,60, Pariz 4169,75, London 2397, Newyork 526,84, Curih 10,12,30.

Praga, 7. julija. (Izv.) Dunaj 0,1875, Berlin 9,05, Rim 206, Budimpešta 3,675, Pariz 374, London 213, Newyork 47,55, Curih 913, avstrijske krone 0,21, italijanske lire 203.

Dunaj, 7. julija. (Izv.) Zagreb 66,72 do 66,78, Belgrad 266,38—266,62, Berlin 44,20 do 44,30, Budimpešta 17,945—18,005, London 102,675—102,725, Milan 1016,70—1017,30, Newyork 23,044—23,056, Pariz 1839,50 do 1840,50, Praga 484,90—485,10, Sofija 144,95 do 145,05, Curih 4398,75—4401,25. Valute. Ameriški dolarji 22,894—22,906, bolgarski levi 143,95—144,05, francoski franki 1829,50 do 1830,50, italijanske lire 1015,70—1016,30, jugoslovanski dinarji 265,88—266,12, rumunski lei 132,94—133,06, švicarski franki 4383,75 do 4386,25, čkoslovaške krone 484,65 do 484,85.

Ljubljanske novice.

Ij Dobrote vladnega kmoisarija na magistratu. Namesto od ljudstva izvoljenih zastopnikov in župana gospodari na ljubljanskem magistratu vladni komisar, ki živi samo zaupanje svojega neposrednega šefa na Bleiweisovi cesti in one demokratske klikke, ki je postavila tega šefa na čelo pokrajinske uprave, ne pa zaupanja ljubljanskega prebivalstva in zlasti velike večine ljubljanskih volivcev, ki so jasno s kroglicjo v roki dokazali, da je Ljubljana sita demokratskih diktatorjev. Vse to ne ovira vladnega komisarija, da sam na svojo roko nalaga ljubljanskemu prebivalstvu nova neznosna davčna bremena, ki bodo spričo vedno rastoče draginje še bolj zvišala cene vsem živlom na ljubljanskem trgu. Namesto aprovizacije nudi vladni komisar ljubljanskemu prebivalstvu kamen.

Na magistratni deski razglašala vladni komisar, da bo morala vsaka stranka, ki bo postavila na trg kakršnokoli blago, plačati posebno tržno davčino tako n. pr. od peruline, jajc, voz, barak itd. Poleg tega pa še razglašala, da se bo pobirala še posebna davščina, takozvana »uvoznina« od raznih naznačenih predmetov. To pa še ni vse! Zviša se zemljiški davek in davek na splošno pridobnino IV. razreda davčnih obvezancev za 100 odstotkov, to je od 50 na 100 odstotkov. Vsi drugi davki pa se zvišajo od 85 na 135 odstotkov. Veseličini davek se zviša od 10 na 20 odstotkov, kar je v primeri s prej navedenimi davki le malenkostno povišanje, ki bo zadelo le one sloje, ki si morejo še privoščiti veseljačene, medtem ko bodo z neprimerno večjimi poviškami zgoraj navedenih davkov prizadeli najbolj najrevnejši, delavci, uradniki in sploh vsi, ki si služijo z delom vsakdanji kruh. V kakšne namene rabi naenkrat vladni komisar na magistratu tako ogromne poviške starih davkov in nove davčine? Vlada je črtala skoro vse kredite, ki jih je sklenil razpuščeni občinski svet v investicijske namene in nihče ne ve, v kake svrhe bo šel denar iz davkov, ki jih nihče ni sklenil. Gospodje od vlade in demokratske stranke naj vedo, da bo prišel obračun, ki ne bo lahek zanje, zakaj ljubljansko prebivalstvo je sito demokratske samovolje in večnih bremen, ki mu ga naklada.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo prosi svoje člane in prijatelje, ki se udeležijo izleta na Sveto goro 9. t. m., da si vozne listke po možnosti preskrbe že v soboto. Blagajna je ves dan odprta. Če bi se moral izlet radi slabega vremena preložiti, se vendar vrne. V ta namen naj se pa vozni listki z izkaznicami za polovično vožnjo oddajo v Šentpeterski Prosveti že 9. t. m. od 11. do 12. ure dopoldne.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo jutri na Rožniku sv. mašo, h kateri vabi vse svoje člane in prijatelje. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Pričetek je ločno ob 7. uri.

Ij Zanimiv obisk. Včeraj se je zgledil v našem uredništvu G. Unio-Y. M. Wang, urednik in dunajski dopisnik kitajskega dnevnika »Shun Pao«, ki izhaja v Shanghaiju v 50.000 izvodih. G. Wang potuje po Jugoslaviji ter proučuje naše kulturno, gospodarsko in politično življenje.

Ij Poroči se danes v šentpeterski cerkvi g. Fr. Nabergoj, železniški uradnik, iz znane primorske narodne rodbine, z gđ. Antonijo Fabčić-ovo. — Bilo srečno!

Ij Povodom zlate poroke dospele so nama tako mnogobrojne čestitke in dokazi prijateljstva od pre mnogih strani, da nama ni mogoče izraziti zahvalo vsakemu posebej. Stejeva si pa v posebno dolžnost, da izraziva najtoplejšo zahvalo veleprečistemu g. prelatu in stolnemu proštu Andreju Kalanu za cerkveno opravilo ter gniljivi nagovor. Zahvala gre še stolnemu pevskemu zboru, ki je po osebnim vodstvom prečistega g. kanonika dr. Kimovca dvignil slavnost, in končno tudi vodstvu Marijanišča, kjer se je izredna svečanost vršila. — Ivan in Marija Roeger star.

Ij Promenadni koncert Muzike Dravske divizijske oblasti se prične danes, 8. julija že ob pol sedemnajstih.

Ij Koncert 8. julija od 20. do 24. ure na vrtu hotela »Južni kolodvor«, Kolodvorska ulica 43; v slučaju slabega vremena je koncert v notranjih prostorih. Vstop prost.

Ij Za ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo so darovali: Indus d. d. 5440 K, trdka Medic, Rakovec iz Zanki 4000 K, Zadržna gospodarska banka 1000 K, Vzajemna posojilnica in sped. družba »Balkan« po 400 K. Iskrena hvala! — Posnemajte in darujte v človekoljuben namen!

Ij Mestna zastavljalnica ima tomesčno dražbo novembra 1921 zastavljenih predmetov 13. julija popoldne.

Ij Policijska kronika. Referent policijske stroke v ministrstvu notranjih zadev, sekčni načelnik Lazarevič, je 7. julija 1922 pregledal urade policijske direkcije v Ljubljani. — Iz zavoda za umobolne je pobežnil mladoletni Vinko Polej. — Naredniku Alfredu Spicerju je bil ukraden prstan z briljanti, vreden 60.000 kron.

Nova afeta pred sodiščem.

DR. KRAMER CONTRA TAVČAR.

Ljubljana, dne 7. julija 1922.

Okrajni sodnik dr. Stojkovič je prišel danes razpravljati o tožbi, katero je vložil po dr. Klepecu minister n. r. dr. Kramer proti sinu bivšega ljubljanskega župana inženjeru Francu Tavčarju. V tožbi dr. Kramer izjavi: »V četrtek, dne 1. junija 1922 se je vršila v tajništvu J. D. S. v Narodnem domu seja načelstva navedene stranke. Med sejo

je poslanec dr. Kukovec ostro nastopil proti temu, da se o članih in političnih voditeljih demokratske stranke širijo žaljive govorice. Zvečer ob pol 7. se je seja za nekaj časa prekinila. Med odmorom se je razvil med poslancem dr. Kukovec in med inž. Tavčarjem razgovor, tokom katerega se je inž. Tavčar izrazil, da je član načelstva dr. Kramer kompromitiran. Tudi je vprašal inž. Tavčar poslanca dr. Kukovca v tej zvezi, zakaj da brani nepošteno ljudi. Na vprašanje dr. Kukovca, na koga ali kaj s tem misli, je inž. Tavčar odgovoril: »Dr. Kramer je n. pr. kot minister trgovine odobril nacionalizacijo delniške družbe »Lleykam Josefthal« v Vevčah šele potem, ko je izsilil, da je del akcij vseske papirnice prepustil Kramerjevemu prijateljem.« Ta razgovor se je vršil na javni ulici pred Narodnim domom v Ljubljani v prisotnosti drugih od seje odhajajočih članov načelstva. Dr. Kukovec je o tej obdolžitvi precej obvestil dr. Kramerja, ki je še tisti večer, ko se je po odmoru javna seja načelstva zopet nadaljevala, okrog pol 11. zvečer v prisotnosti skoraj vseh članov načelstva v prostorih tajništva torej na javnem kraju in v pričso več ljudi vprašal inž. Tavčarja, jeli res govoril omenjene besede. Inž. Tavčar je zatrdil, da je res govoril in je še ponovil obdolžitve, da je dr. Kramer nekoč kot minister trgovine odobril nacionalizacijo vseske delniške družbe pod pogojem, da je konzorcij Delniške tiskarne dobil znaten del delnic. Inž. Tavčar je še pristavil, da mu je to pripovedoval njegov svak veletrgovec Vladimir Arko iz Zagreba, češ da je baje dr. Brezljak prišel k Arkotu v imenu dr. Kramerja in zahteval od njega vevške delnice za konzorcij Delniške tiskarne, ker da sicer ministrstvo ne bo odobrilo nacionalizacije. Ker je izjava dr. Tavčarja izzvala v načelstvu ogorčenje in burne prizore, jo je inž. Tavčar skušal omiliti s tem, da je naglašal, da ni nameraval dr. Kramerju očitati nič nepoštenega, temveč da je imel samo namen opozoriti ga na govorico, ki se o njem širi. Na vprašanje, od kdaj ve za to govorico, je pa pristavil, da od lanskega leta. S tem naknadnim opravičenjem seveda svoje obdolžitve ni omilil, zlasti še, ker je ostalo nepreklicano neresnično pripovedovanje o razgovoru v Arkom. Dr. Kramer je v tožbi končno zahteval, naj se spozna inž. Tavčar krivim in obsodi zaradi žaljenja časti.

Spravni poskus se ni posrečil.

Okrajni sodnik dr. Stojkovič je poskusil stranki poravnati, toda inž. Tavčar, katerega je zagovarjal dr. Ivan Tavčar ml., je izjavil: Ne morem preklicati; naj se cela zadeva razčisti. Dr. Ivan Tavčar ml. je pa povdarjal, da tožba ministra n. r. dr. Kramerja ni točna.

Izpoved inž. Tavčarja.

Inž. Tavčar je na to ves dogodek opisal sledeče: »Tekom odmora seje načelstva JDS, na kateri se je obravnavalo o Kamenarovičevi aferi, sem odšel v družbi dr. Ravniharja, katerega sem pa popustil in pristopil pri vodu Narodnega doma k dr. Kukovcu. Dr. Kukovec sem prosil za razgovor in mu rekel, da mi je neprijetno, ker nam v Kamenarovičevi zadevi očitajo cinčno postopanje, ker kar delamo, delamo v dobri veri. Vprašal sem ga tudi, ali je on res prepričan, da so v stranki samo pošteni ljudje. Ko je to dr. Kukovec potrdil, sem mu odgovoril, da imam jaz dva slušalca, katera mu bom povedal in ki naj se do konca preiščeta. Povedal sem mu, da je za časa nacionalizacije vevške papirnice bil pri nas doma na obedu veletrgovec Vladimir Arko iz Zagreba, kateri je vpršil nas vseh rekel mojemu očetu dr. Ivanu Tavčarju st.: »Ti, papa, ali misliš, da je dr. Kramer pošten, pa se motiš! Te dni je prišel k meni dr. Brezljak, kateri je rekel: »Ako se hoče izvesti nacionalizacija vevške papirnice, boste nam pač morali toliko delnic odstopiti.« — Dr. Tavčar Ivan ml. vzkligne: »3000 delnic so gospodje Delniške tiskarne tudi dobili in je bil za to dr. Zerkjav izvoljen v upravni svet, iz katerega je izstopil, ko je postal minister!« — Inž. Tavčar nadaljuje: »Zvečer, ko se je seja nadaljevala, me je dr. Kramer, katerega je o najinem razgovoru dr. Kukovec obvestil, vprašal o zadevi in zahteval pojasnila od mene, na kar sem mu povedal isto kakor malo prej dr. Kukovec.« — Zastopnik dr. Kramerja dr. Klepec je na to predlagal, naj se zaslisišjo kot priče dr. Kukovec, dr. Franc Lipold, Vekoslav Spindler, Luka Jelenc, Jože Breznik, Anton Jug in Franc Majcen; dr. Ivan Tavčar ml. je predlagal, naj se zaslisi kot priča tudi dr. Ravnihar. Tožnik minister n. r. dr. Kramer je nato v daljšem govoru izrazil željo, naj se razprava pospeši, ker da bo, dokler se ne bo razprava končala, izpostavljen raznim komentarjem v časopisju. Okrajni sodnik dr. Stojkovič je nato razpravo odgodil.

Prosveta.

pr »Socialna Misel«, VI. številka, pri naša sledečo vsebino: I. Petrič: Kapital in politika. — Fr. Tersegav: Narodno vprašanje v pravstvenega vidika. — Dr. I. Samša: Naša srednja šola in socialna misel. — Dr. A. Gosar: Načrt političnega programa. — Pregled: Kongres Lige narodov. — Važen političen moment v Bolgariji. — Režim zlatega diktatorja v Romuniji. — Srbski federalist. — Boj za in proti antanti v Angliji. — Francoski imperializem v afriških kolonijah. — Svetovna politika. — Vera in komunizem. — Katoliška vprašanja. — Revije. — Socialna vprašanja in gibanja. — Prihodnja, VII. številka, bo dvojna (za julij in avgust) ter bo obsegala po vsej priliki 40 strani.

pr Resolucija gledaliških intendantov. — Kongres gledaliških intendantov Jugoslavije.

ki je zboroval v Zagrebu več dni, se je 6. t. m. zaključil. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva: 1. naj se narodni skupščini čimprej predloži zakonski načrt v smislu sprejetih sklepov; 2. naj se v ministru za prosveto ustanovi mesto stalnega referenta ali inspektorja za gledališke zahteve. Naloga tega referenta bi bila, da uredi vse vsakdanje zadeve, ki se nanašajo na razmerje med gledališči in vlado in da kot organ ministra nadzoruje ona finančne upravne zadeve, ki spadajo v njegov delokrog. Nadalje se je sklenilo, naj se ustanovi stalni odbor intendantov vseh državnih gledališč, ki naj se sestane najmanj dvakrat na leto, in sicer v mesecih januarju in juniju. Ta odbor naj izvoli ožji komite štiri članov, ki naj izvede odločitve tega odbora in ki bodi stalen posvetovalni organ za ministru v vseh onih vprašanjih, v katerih je treba čisto slišati mnenja intendantov. Kongres je sprejel tudi sklep, naj se število članov gledališč zmanjša v interesu boljše kakovosti igralcev in boljših plač. Intendant naj bodo v ožjih stikih z združenjem gledaliških igralcev, da morejo vsak trenutek upoštevati njihove želje. V vseh vprašanjih, ki ne spadajo v delokrog posameznih gledališč, vsekakor pa v finančnih vprašanjih, naj se gledališča ne smejo direktno obračati na ministru za prosveto, ampak le potem tega ožjega komiteja. Kongres gledaliških intendantov je razpravljal tudi o finančnem položaju posameznih gledališč. Ker so vsi intendant ugotovili, da bi prišla gledališča, ako se sprejme poročilo finančnega odbora glede proračuna za leto 1922, v tak položaj, da bi njihovo nadaljno delovanje postalo nemogoče,

se je kongres gledaliških intendantov obrnil na prosvetno ministru z resolucijo, v kateri zahteva, naj se zagotovi oni minimum, ki je potreben, da morejo gledališča nadaljevati svoje delovanje.

Orlovski vestnik.

Dijaški orlovski tečaj v Št. Vidu se prične v ponedeljek 10. t. m. popoldne. Udeleženci, ki pridejo v Ljubljano predpoldnem, se odpeljejo v Št. Vid z vlakom, ki gre iz Ljubljane ob 11.28; bratje pa, ki imajo primerno zvezo le z vlakom j. ž., ki pride ob 14.21. odidejo v Št. Vid ob 3.10. S tem vlakom pridejo tudi Ljubljančani. — Udeleženci naj prinesejo s sabo poslovniki, ker novi še ni tiskan, in pesmarico, ki se pa lahko nabavi v najnovejši izdaji na tečaju. Priporoča se vsem, da vzamejo s sabo telovadno obleko, zlasti čevlje, ter plavalne hlače. Kdor ne pride v Št. Vid v ponedeljek se na tečaj ne sprejme; ravnotako se tečaja ne morejo udeležiti tisti, ki ne razpolagajo s celim tednom ter bi vsled tega ne mogli ostati do sklepa tečaja, ki bo v soboto po obedu.

Orlovska prireditve 16. julija v Semiču. Belokranjsko in novomeško okrožje ima dne 16. julija skupno prireditve v Semiču. Ob pol 7. uri sprejem belokranjskih odsekov na kolo-

dvoru. Od 7. do 10. ure tekma. Ob 10. uri sveta maša pri domu. Ob tričetrt na 12. uri sprejem novomeškega okrožja na kolodvoru. Po kosilu skušnja za telovadbo. Ob 2. uri slovesne litanije v cerkvi. Ob 3. uri javna telovadba. Govori br. J. Pirc. Po telovadbi ljudska veselica. Igrata godbi kraljeve opere iz Ljubljane in semiška — društvena.

Pevski vestnik.

Pevska prireditve ljubljanskega in kamniškega okrožja 16. julija ne bo celodnevna, temveč se bo vršila samo popoldne; sv. maša torej odpade. — Spored bo tale: Ob 2. uri popoldne skupna vaja vseh pevcev in pevskih zborov, ki bodo pri skupnem petju sodelovali. Po vaji zborovanje in event. pete litanije. Točno ob 4. uri začetek. Nastopilo bo sedem zborov posamič in nad 200 pevcev skupno. S tem, da bo prireditve skraćena na popoldne, je marsikomu dana lepa prilika, da se vdeleži lepe slavnosti.

Turistika in sport.

Odločilna tekma za prvenstvo Slovenije v nogometu za 1921/22 se vrši v nedeljo 9. t. m. V finale sta dospela S. K. Ilirija kot prvak ljubljanskega okrožja in S. S. K. Maribor, ki je zmagal kot prvak mariborskega okrožja nad Atletiksportklubom, prvakom Celja, v semifinalu 2. t. m. s 2:0. Tekma bo sigurno za-

interesirala najširše sportne kroge; kateri obeh tekmecev si bo priboril letos naziv prvaka, je povsem negotovo. Ilirija, ki je do letos nadkriljevala vse slovenske klube, je v poslednjih tednih toliko popustila, da je ni mogoče vnaprej smatrati za zmagovalca. Maribor kaže nasprotno konstantno napredovanje, lepe rezultate in je 18. t. m. igral z Ilirijo v prijateljski tekmi neodločno 3:3. — Tekma se vrši na igrišču Ilirije, začetek ob 18. uri. — Ob pol 17. uri predigra Ilirija rez.—Svoboda, Ljubljana (prvenstvena tekma).

Meteorološki poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Painrom. diferenc. v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
6./7. 21 h	733.4	23.6	2.8	jasno	
7./7. 7 h	733.6	23	3	d jas. jzah.	0
7./7. 14 h	734.4	25.9	6	d. jas. jzah.	

Antiseptično, čistilo, osvježilo, olajšajoče in krepijo delo lekarn. Feller-ja prijetno dišeč »Elsafuide«. Je mnogo močnejši in boljši kot Franc. žganje za drgnjenje rok, nog, hrbta in celega telesa, tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, priljubljen že 25 let. 3 dvojni. stekl. ali 1 specij. stekl. z zamotom in poštnino pošlje za 72 K: Euger V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrvaško.

Franc Nabergoj
Antonija Nabergoj,
roj. Fabčič
poročena
Ljubljana, dne 8. julija 1922.

UČENKA
sprejememo v trgovino z železnino
Šušterič, Petan in Erker, Ljubljana,
Resljeva cesta 20. 2679

Boljšo gospodično
vzajem na stanovanje. Naslov v
upravi lista pod številko 2689.

Sprejme se več samostojnih pomočnikov
slikarske stroke. Stalno delo,
dobra plača. Fr. P. Stare,
slikarski mojster, Ljubljana,
Florjanska ulica št. 16.

UČENKA
dobrih starišev s primerno šolsko
izobrazbo, takoj sprejme **FRANJO**
GRABJEČ, fotograf. umet. zavod,
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Absolventinja
2. razreda meščanske šole želi vstopiti
kot učenka v kako trgovino.
Ponudbe na upravo pod **UČENKA**.

Mizarški pomočnik
dobi mesto v novo ustanovlj. strojnem
mizarstvu na deželi pod pogoji po dogovoru.
Vešč mora biti dela pri mizar-
skih strojih. Stanovanje v tovarni ob-
nem kot oskrbnik pripad. gospodar.
poslopja. Ponudbe na upravnistvo pod
Mizarstvo. 2718

V trgovski, posebno lesni in opekarski
stroji izvežban mož, zmožen vodstva
pisarne in obratovanja, želi vstopiti kot
DRUŽABNIK
k solidnemu podjetju z udeležbo kapi-
tala začetkoma 400.000 K. Resne po-
nudbe na upravnistvo Slovenca pod
DRUŽABNIK. 2731

Josip Pernuš
oblastveno preizkušeni mestni
tesarski mojster v KRANJU
naznanja slavemu občinstvu, da je pri-
šel izvrševati svojo **TESARSKO OBRT**
in se priporoča za vsa v to stroko spa-
dajoča dela po danih in tudi po lastnih
načrtih. 2673

Več tesarjev
tako sprejememo za pri-
prosto delo na akord.
Prosto stanovanje. Po-
nudbe na Podjetje inž.
Dukić & dr. Ljubljana,
Bohoričeva ulica 20. — 2716

PRODAJALKO,
izurjeno v špecerijski stroki sprejme-
mo v večjo trgovino v Ljubljani. Oskr-
ba v hiši. Ponudbe na upravnistvo
»SLOVENCA« pod »Prodajalka« 2694.

SLUŽKINJO za vse hišne posle
sprejemamo takoj. Za-
četnice imajo prednost. — Naslov pri
upravi **SLOVENCA** pod št. 2687.

Vajence
sprejemajo Strojne tovar-
ne in livarne d. d. Ljub-
ljana. 2717

Skladiščnika,
železninarja,
resno, starejšo moč, kakor tudi
več pridnih prodajalcev iste stro-
ke išče tvrdka: Schneider & Ve-
rovšek v Ljubljani.

3 prirojevalce,
izvežbane, prvovrstne, trezne mo-
či sprejememo. Ponudbe na pisar-
no: Konfekcijska tovarna »Franda«
Ljubljana, Emonska cesta 8. Isto-
tam oddamo zanesljivim krojačem
proti kavčiji **DELO NA DOM**.
Spretni, zanesljivi in trezni delav-
ci se pa sprejmejo v tovarno. 2561

Dva manufakturista
išče za takojšnji nastop proti dobri
plači
»Textilia«
d. d. Ljubljana, Krekov trg 10.

Zakonska iščeta
hrano
na abonement. Naslov pri upravi
lista pod št. 2711.

Sprejem takoj stalnega bolj priproste-
ga gospo-
da na **hrano in stano-**
vanje; tudi večjo množino abonen-
tov sprejem na hrano. Na-
slov pove uprava lista pod št. 2721.

SUKNO
za promenadne in sportne obleke
v bogati izbiri
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

Tovarna
Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ulica 4.
Barva vsakovrstno blago. :: Ke-
mično čisti obleke. :: Sveltolika
ovratnike, zapetnice in srajce.
Podružnice: **MARIBOR** (Gosposka
ulica 38), **NOVO MESTO** (Glavni
:: trg), **KOČEVJE** št. 39. ::

Kolesa
avtomobili, deli in oprema
pnevmatika
najceneje na drobno
na debelo
J. Gorec,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 41.
Lastne garaže in delavnice.

Veliko zalogo
poljedelskih strojev
in bakrenih kotlov
za žganjekuho pri-
poroča tvrdka
FRANC HITI,
Ljubljana, Sv. Martina
cesta št. 2.

Najstarejša slovenska
PLESKARSKA IN LIČAR-
SKA DELAVNICA
IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16
v Ljubljani se priporoča.
Izvršitev točna. Cene zmerne.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 20.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

Zastavice!
izdeluje in priporoča
M. TIČAR :: Ljubljana.

Jermena in gože
za cepove, lepe biče, prave trža-
ške bičevnike in motov priporoča
VELETRGOVINA OSVALD DO-
BEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg
št. 9. — Kupim tudi ročni voziček.

Darujte
za gladujoče
v Rusiji!

Božjepotnikom na Brezje
se priporoča za vožnjo na vse strani,
posebno na Bled, z napol pokrito ko-
čijo št. 2, za večje družine tudi brek
št. 7 po znižanih cenah. **Franc škofic,**
izvozeček, poleg pokopališča. 2705

APNO
prvovrstno 30—35 ton ima na pro-
daj **IVAN KIC,** Sevnica, hotel
TRIGLAV. 2728

Kupim
srebrne krone
ter jih dobro plačam. **J. POLSE,**
Ljubljana, Rožna ulica 106. 2719

Stanovanje zamenja.
Velika soba v I. nadstropju, čista, elek-
trična luč, 4 minute od remize, za sta-
novanje v kakem prometnem kraju, 1
do 2 sobi in kuhinja. Stroške plačam
ali še več. Prijave na upravnistvo Slo-
venca pod Stanovanje. 2639

Kupujem zmešane
ženske lase
po najvišjih dnevnih cenah.
Štefan Strmoli, Ljubljana, Pod
Trančo 1.

Motorno kolo - Standard
8—10 PS s 3 prestavami in spoilom ter
priklonim vozom za ceno 15.000 Din in
eno motorno kolo znamke **PUCH 3 PS**
napredaj. **F. MAZI,** Križevniška ulica
št. 10, I. nadst.

Fr. Oražem & B Jančar
pleskarska in lakirar. obrt
LJUBLJANA, BREG ŠT. 6

se priporočata z vso v njuno
stroko spadajoča dela. So-
lidna izvršitev. Zmerne cene.

Za daljšo dobo let oddam v najem
dobro idočo
GOSTILNO
v prometnem kraju na deželi v bližini
Kamnika. V popolno renovirani hiši je
ves gostilniški inventar na razpolago.
Poleg gostilne se odda na željo tudi
8 orolov nivi in travnikov reflektantu
v pomoč. Ugodna pozicija za mesarja
ali lesnega trgovca. Vprašati je na
upravo lista pod zaprto kuverto pod
št. 2696 in je za odgovor priložiti
znamko za 10 K.

Gospodarska zveza
v Ljubljani
mlekarski oddelek
nudi iz svojih mlekarn in sirarn cenj. trgovcem in
konsumentom po najnižjih dnevnih cenah:
Ia domači ementalški sir, polnomastni trapistovski,
polmastni groyerski in tilsitski sir, sir Imperial Jog-
hurt in z dvojno smetano; nadalje la namizno in čajno
maslo, joghurtovo kislno mleko, sveže pasterizirano
mleko itd.
Ima v zalogi vse mlekarske stroje in potrebščine za
preizkušanje mleka, za izdelovanje masla in raznih
vrst sira za mlekarno in gospodinjstvo.

Stolpne ure
popravlja **IVAN SELISKAR**
urar v Ljubljani, Zadruga ulica št. 10.

Lep bukov gozd
je naprodaj, deloma tudi smrečje v Be-
nici pri Kranju, ki obsega 36 oral in leži
na zelo ugodnem mestu. Cena po dogo-
voru. — Natančen naslov pove uprava
SLOVENCA pod št. 2560.

Okrogel les
(hlode) smreka, hrast, bukev,
kupi v vsaki množini
Parna žaga V. Seagnetti v Ljub-
ljani. V ponudbi je navesti cene.

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
se dobi pri
FRANC CERAR
tovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravo pri **KOVACEVIC**
i **TRŠAN** v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Arhitekt in mestni stavbenik
: VILJEM TREO :
Ljubljana, Gosposvetska cesta 10
Telef. Inter. št. 103. Ustanov. leta 1850.

se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

- Parketne desce -
dobavlja in polaga v mestu in na deželi
Anton Bokal, Ljubljana
Slomškova ulica št. 19. — Telefon 527.

Iščem SOBO
s souporabo kuhinje ali brez nje
za svojega delovodjo in njegovo
ženo, oba poštna in jako solid-
na, brez otrok. Čez dan oba usluž-
bena. Cenjene ponudbe na Kar-
tonažno tovarno **L. Bonač,** Ljub-
ljana, Čopova ulica 16. 2701

Ali ste že naročnik
„Slovenca“?

Antonija Praček
danes, dne 6. julija 1922, po dolgi mukepolni bolezni, bogu-
vdana zatisnila zemске oči.
Pogreb preblage pokojnice bo v soboto 8. t. m. ob pol
6. uri iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 43, na pokopališče k
Sv. Križu.
Nepozabno rajnico priporočamo v prijazen spomin.
Ljubljana - Idrija, dne 7. julija 1922.
Adolf Praček, soprog.
Silva, Adi, Maksa, otroci. — Ostali sorodniki.

Zahtevajte
posod**CHARTREUSE**

turdka

M. Druškovič in drugdružba
z o. z.

MARIBOR. Koroška cesta 39.

Original LANGEN & WOLF**Motorji** za vse vrste goriva, stabilni in vozeči
Lokomobile
Lokomotive
Dieselmotorji**Motorni čolni**
Vitla za sidra. Tračne in krožne žage. Motorji valji za ceste
Motor na sesalni plin od drvenih odpadkov je najcenejša pogonska močGlavno zastopstvo za Jugoslavijo **OTOKAR UHLIŘ**
Poslovnica za promet proizvoda tvornice motorjev in strojev Langen & Wolf, Wien
ZAGREB, Bregovita 5 - dvorišče III.

Radiaktivno termalno kopališče

Toplice pri Novem mestu

Renovirani kopališki prostori se bodo otvorili 15. julija t. l.

Stanovanja v kopališkem domu se radi temeljitih renovacij ne bodo oddajala.

DR. K. KONVALINKA.

Železniška postaja: Straža - Toplice.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje sukanec svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —
CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice: LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3.
Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veleš, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Josip Neškudla,

Jablonec nad Orlicami 86, Čehoslovaška.

Tovarna cerkvenih paramentov, raznovrstnih zastav in cerkvenega orodja. — Priporočila se prečistiti duhovščini za dobavo vseh v to stroko spadajočih predmetov kakor: mašne plašče, pluviale, dalmatike, cerkvene in društvene zastave, kelihe, monstrance, svečnike itd., sohe, križeva pota v poljubni izvršitvi in cenl. — Solidnost trdke jamčijo nebrojna pohvalna pisma in 110 letni obstoj firme.

Vsi cerkveni predmeti so carine prosti. — Na vsa vprašanja takoj odgovori ali predloži vzorce
J. NESKUDLA, Ljubljana, hotel „Tračnik“.

Jelov in borov

OKROGLI LESv premeru 15 do 25 cm in dolžini 90 cm kupuje v vsaki množini trgovsko društvo »GRADIVO«, Zagreb, Bogovičeva ulica 3.
Telefon 5-55. Telefon 5-55.

Lipovo cvečje, suhe gobe in druga zdravilna zelišča

kupuje vsako množino in plača najboljše

turdka **V. H. Rohrmann,**
So. Petra nasip 27.**Poravnajte naročnino!**

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremlah za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

Dr. ing. MIROSLAV KASAL

Oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik LJUBLJANA, GRAD ŠČE 12.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrstne visoke stavbe.

Izvršitev - Projektiranje!

MISI, podgane, sence, ščurki in vsa golazen mora poginiti, ako porabljate moja najboljša preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 16, za podgane K 20, za ščurke K 20, za steno K 15 uničevalne moljev K 10 in 20, proti mrčesom K 10 in 20, mazilo proti ušom pri ljudih K 10 — in šivilji K 10 —, za ušar obleki in perilu K 10 in 20, proti mrčesom na sadju in zelenjavi proti muhavicam 10 in 20 K. Posilja po povzetju Zavoda za eksport
M. Jünger, Petricejska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.**Klavirje**planine, harmonije, (tudi igrano) na obroke in posodo. — Največja izbira v Jugoslaviji. Velikanska zaloga vseh glasn. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno. —
Alfonz Breznik, b. uč. Glasb. Mat., Ljubljana, Kongresni trg 15.**Posestniki parnih kotlov!**

zahtevajte v Vašem lastnem interesu prospekte za

pat. „brezstrujni“ aparat

v zvezi s parnim kotlom odstrani električnim potom KOTLOV KAMEN. — Tako je zadeva čiščenja parnih kotlov enostavno rešena. Zastopstvo za Jugoslavijo in Francijo Elektrotehnični zavod. Oddelek »TVORNICA ZA KISIK (Oxygen)«

VOJNOVIČ & CIE., Ljubljana - Vič.**Prvovrstna Puch kolesa**

pnevmatiko in druge potrebščine kupite najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se brez odbitka rentnega in obrestujejo po **5%** invalidskega davka.Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **4½%**Hranilne vloge vezane na dobo četrt leta po **5¼%** na dobo pol leta po **5½%**

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja prevzema in ima vedno v zalogi

Karbolinei. katran, lesni cement, strešno lepenko, Ruberoid (Anduro), strešni lak, asfalt, Watproof, Ceresit i. t. d.

Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana :: Bleiweisova cesta šte. 18.**F. FLORJANČIČ****Ljubljana****Šelenburgova ul. 6.****Kolesa Automobili Motorji**

Olje - Bencin - Tovot mast na drobno na debelo.

PNEUMATIKA vseh prvovrstnih znamk (Dunlop, Clincher, Continental, Excelsior, Michelin)**Prva mehanična delavnica.****Prometni zavod za premog**

d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

Delniška glavica: K 20.000.000.—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakladi: K 6.500.000.—

PODRUŽNICE:

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 1.

Telefoni št. 146, 458

Novomesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najločnejše in najkulantnejše.

Brzjavke: ESKOMPTNA